

**Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännösten muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi 46 maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lakia siten, että niiden muutoksenhakusäännöksiin tehtäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain edellyttämät muutokset. Tässä yhteydessä myös luovuttaisiin eräissä muutoksenhakusäännöksissä nykyisin säädetyistä valitusoikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa. Valittaminen edellyttäisi jatkossa aina valituslupan.

Kolttalakea, tulvariskien hallinnasta annettua lakia ja erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annettua lakia muutettaisiin samassa yhteydessä vastaamaan yleistiedoksianto- ja julkista kuulutusta koskevia hallintolakiin tehtyjä muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

---

## SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT .....	7
1 Asian tausta ja valmistelu .....	7
2 Nykytila ja sen arviointi.....	7
2.1 Muutoksenhakusäännökset .....	7
2.2 Tiedoksianto koskevat säännökset .....	9
3 Tavoitteet .....	9
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset .....	9
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	9
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	10
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot .....	11
6 Lausuntopalaute .....	11
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	13
7.1 Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta .....	13
7.2 Luopumiseläkelaki .....	13
7.3 Poronhoitolaki .....	13
7.4 Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta.....	13
7.5 Kolttalaki .....	13
7.6 Eläinsuojelulaki .....	14
7.7 Metsälaki .....	14
7.8 Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta .....	15
7.9 Laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta .....	15
7.10 Maaseutuelinkeinojen rahoituslaki .....	15
7.11 Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta.....	16
7.12 Laki hukkakauran torjunnasta .....	16
7.13 Laki metsänviljelyaineiston kaupasta .....	16
7.14 Yhteismetsälaki .....	17
7.15 Lannoitevalmistelaki .....	17
7.16 Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta .....	17
7.17 Laki maatalouden rakennetuista.....	18
7.18 Riistavahinkolaki .....	18
7.19 Eläinlääkintähuoltolaki .....	18
7.20 Laki kasvinjalostajanoikeudesta.....	18
7.21 Laki tulvariskien hallinnasta .....	19
7.22 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä.....	20
7.23 Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista .....	20
7.24 Riistahallintolaki .....	20
7.25 Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta .....	20
7.26 Laki kasvinsuojeluaineista .....	21
7.27 Laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta .....	21
7.28 Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä .....	21
7.29 Laki maatalouden tukien toimeenpanosta .....	21
7.30 Laki puutavaran mittauksesta.....	22

## HE 220/2020 vp

7.31 Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta .....	22
7.32 Laki metsätuhojen torjunnasta .....	22
7.33 Laki maaseudun kehittämissuunnitelmien hallinnoinnista .....	23
7.34 Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta .....	23
7.35 Laki eläinjalostustoiminnasta .....	23
7.36 Laki eläinten lääkitsemisestä .....	24
7.37 Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta .....	24
7.38 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta .....	24
7.39 Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta .....	24
7.40 Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki .....	25
7.41 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista .....	25
7.42 Laki Metsähallituksesta .....	25
7.43 Laki erillisten vesijätöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä .....	26
7.44 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta .....	27
7.45 Laki muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta .....	27
7.46 Siemenlaki .....	27
8 Lakia alemman asteen sääntely .....	28
9 Voimaantulo .....	28
10 Suhde muihin esityksiin .....	28
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyhteistyö .....	28
LAKIEHDOTUKSET .....	31
Laki maatalouden kehittämissuunnitelmasta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta .....	31
Laki luopumiseläkelain 23 §:n muuttamisesta .....	32
Laki poronhoitolain 44 ja 45 §:n muuttamisesta .....	33
Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 37 §:n muuttamisesta .....	34
Laki kolttolain muuttamisesta .....	35
Laki eläinsuojelulain 51 §:n muuttamisesta .....	37
Laki metsälain 23 §:n muuttamisesta .....	38
Laki peruskuivatuslaitosten tukemisesta annetun lain 27 §:n muuttamisesta .....	39
Laki Euroopan yhteisen yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain 7 § muuttamisesta .....	40
Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain 58 §:n muuttamisesta .....	41
Laki eläinlääkärinammattin harjoittamisesta annetun lain 39 §:n muuttamisesta .....	42
Laki hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta .....	43
Laki metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta .....	44
Laki yhteismetsälain 47 a §:n muuttamisesta .....	45
Laki lannoitevalmistelain 41 §:n muuttamisesta .....	46
Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 57 §:n muuttamisesta .....	47
Laki maatalouden rakennetuista annetun lain 67 §:n muuttamisesta .....	48
Laki riistavahinkolain 47 §:n muuttamisesta .....	49
Laki eläinlääkintähuoltolain 35 §:n muuttamisesta .....	50
Laki kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta .....	51

## HE 220/2020 vp

Laki tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta.....	52
Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta.....	54
Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 115 §:n muuttamisesta.....	55
Laki riistahallintolain 31 §:n muuttamisesta .....	56
Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 14 a §:n muuttamisesta.....	57
Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain 48 §:n muuttamisesta .....	58
Laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta .....	59
Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 90 §:n muuttamisesta .....	60
Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 54 §:n muuttamisesta .....	61
Laki puutavaran mittauksesta annetun lain 46 ja 51 §:n muuttamisesta .....	62
Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 56 §:n muuttamisesta .....	63
Laki metsätuhojen torjunnasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta.....	64
Laki maaseudun kehittämissohjelmien hallinnoinnista annetun lain 20 §:n muuttamisesta .....	65
Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 69 §:n muuttamisesta .....	66
Laki eläinjalostustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta .....	67
Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain 49 §:n muuttamisesta.....	68
Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 39 §:n muuttamisesta.....	69
Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 71 §:n muuttamisesta .....	70
Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 37 §:n muuttamisesta .....	71
Laki kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 46 §:n muuttamisesta.....	72
Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 73 §:n muuttamisesta .....	73
Laki Metsähallituksesta annetun lain muuttamisesta.....	74
Laki erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	75
Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 48 §:n muuttamisesta.....	76
Laki muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.....	77
Laki siemenlain 44 §:n muuttamisesta .....	78
<b>LIITTEET</b> .....	79
<b>RINNAKKAISTEKSTIT</b> .....	79
Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta .....	79
Laki luopumiseläkelain 23 §:n muuttamisesta .....	81
Laki poronhoitolain 44 ja 45 §:n muuttamisesta.....	82
Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 37 §:n muuttamisesta.....	84
Laki kolttalain muuttamisesta .....	85
Laki eläinsuojelulain 51 §:n muuttamisesta.....	88
Laki metsälain 23 §:n muuttamisesta.....	89

## HE 220/2020 vp

Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain 27 §:n muuttamisesta .....	90
Laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain 7 § muuttamisesta.....	91
Laki maaseutuelinkeinojen rahoituslain 58 §:n muuttamisesta.....	92
Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 39 §:n muuttamisesta.....	93
Laki hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta .....	94
Laki metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta.....	95
Laki yhteismetsälain 47 a §:n muuttamisesta.....	96
Laki lannoitevalmistelain 41 §:n muuttamisesta.....	97
Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 57 §:n muuttamisesta.....	98
Laki maatalouden rakennetuista annetun lain 67 §:n muuttamisesta .....	99
Laki riistavahinkolain 47 §:n muuttamisesta .....	100
Laki eläinlääkintähuoltolain 35 §:n muuttamisesta.....	101
Laki kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta.....	102
Laki tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta.....	103
Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta.....	106
Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 115 §:n muuttamisesta.....	107
Laki riistahallintolain 31 §:n muuttamisesta .....	108
Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 14 a §:n muuttamisesta.....	109
Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain 48 §:n muuttamisesta .....	110
Laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta .....	111
Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 90 §:n muuttamisesta ....	112
Laki maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 54 §:n muuttamisesta .....	113
Laki puutavaran mittauksesta annetun lain 46 ja 51 §:n muuttamisesta .....	115
Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 56 §:n muuttamisesta .....	117
Laki metsätuhojen torjunnasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta.....	118
Laki maaseudun kehittämissuunnitelmien hallinnoinnista annetun lain 20 §:n muuttamisesta .....	120
Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 69 §:n muuttamisesta .....	121
Laki eläinjalostustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta .....	122
Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain 49 §:n muuttamisesta.....	123
Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 39 §:n muuttamisesta.....	124
Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 71 §:n muuttamisesta .....	125
Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 37 §:n muuttamisesta .....	126
Laki kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 46 §:n muuttamisesta.....	127
Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 73 §:n muuttamisesta .....	128
Laki Metsähallituksesta annetun lain muuttamisesta .....	129

## HE 220/2020 vp

Laki erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	131
Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 48 §:n muuttamisesta.....	132
Laki muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.....	133
Laki siemenlain 44 §:n muuttamisesta.....	134

## PERUSTELUT

### 1 Asian tausta ja valmistelu

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) tuli voimaan 1.1.2020. Lailla kumottiin voimassa oleva hallintolainkäyttölaki (586/1996). Uuden hallintomuutoksenhakua koskevan yleislain tarkoituksena on säätää hallintoasioita koskevasta oikeudenkäynnistä nykyistä täsmällisemmin ja informatiivisemmin.

Uusi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki toi mukanaan tiettyjä merkittäviä muutoksia muutoksenhakumenettelyä koskevaan sääntelyyn. Sektorilainsäädännön muutoksenhakusääntösten kannalta huomionarvoinen muutos on se, että valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää uuden lain 107 §:n mukaan pääsääntöisesti valituslupan. Valituslupasääntely on uuden lain lähtökohtana muutoksenhaussa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kuitenkin uuden lain tultua voimaan eri hallinnonalojen, mukaan lukien maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala, lainsäädännössä on edelleen voimassa muutoksenhakusääntöksiä, joihin sisältyy asiaryhmäkohtaiset säännökset sekä valitusluvasta että muutoksenhausta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Uuden hallintomuutoksenhaun yleislain hallituksen esityksen (HE 29/2018 vp) perusteella tällaiset muutoksenhakusäännökset tulisi eri hallinnonaloilla erikseen selkeyttää vastaamaan uuden yleislain valituslupasääntelyä. Tällä esityksellä yhtenäistetään ja selkeytetään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muutoksenhakusääntöksiä uuden lain mukaisesti.

Yleistiedoksiantoa ja julkisia kuulutuksia koskeviin sääntöksiin on tehty 1.1.2020 voimaan tulleita muutoksia hallintolain muuttamisesta annetulla lailla (432/2019) ja julkisista kuulutuksista annettu laki kumottiin samana päivänä voimaan tulleella julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta annetulla lailla (433/2019). Uudistuksen lähtökohtana on, että yleistiedoksianto, julkinen kuulutus ja tiedoksi annettavat tai kuulutettavat asiakirjat julkaistaan jatkossa lähtökohtaisesti yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Yleistiedoksiannossa luovutaan virallisen lehden ensisijaisuudesta ja asiakirjan nähtävillä asettamisesta olisi ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Julkisissa kuulutuksissa luovutaan viranomaisten fyysisistä ilmoitustauluista. Näiden sääntösten uudistamisen johdosta ehdotetaan tässä esityksessä tehtävän muutoksia kolmeen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lakiin.

### 2 Nykytila ja sen arviointi

#### 2.1 Muutoksenhakusäännökset

Ennen vuotta 2020 hallintoasioiden muutoksenhausta säädettiin yleislakina sovelletussa hallintolainkäyttölaissa. Vuoden vaihteessa tähän tuli muutos, kun uusi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki tuli voimaan kumoten samalla edeltäjänsä. Sektorikohtaiseen lainsäädäntöön sisältyi ja sisältyy edelleen muutoksenhakusääntöksiä. Sektorilainsäädännön säännöksissä saatetaan säätää esimerkiksi hallintolain (434/2003) mukaisesta oikaisuvaatimusmenettelystä hallintotuomioistuimiin tehtävää valitusta edeltävänä vaiheena.

Lisäksi sektorikohtaisessa lainsäädännössä saatetaan säätää, että valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa. Hallintolainkäyttölain säännöksissä ei säädetä valitusluvasta edellytyksenä valittamiselle korkeimpaan hallinto-oikeuteen, vaan valituslupa vaaditaan vain, jos sektorilainsäädännössä on näin säädetty. Valituslupa säädetään nykyisin korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamisen edellytykseksi monessa sekto-

rilainsäädännön säädöksessä. Valitusluvan käyttöä on viime vuosina tietoisesti lisätty, jotta korkein hallinto-oikeus voisi paremmin keskittyä muun muassa oikeuskäytännön yhtenäisyyden ja sen ohjaamisen kannalta tärkeisiin asioihin. Maa- ja metsätalousministeriön sektorin lainsäädäntöön sisältyy edelleen useita säännöksiä, jotka sallivat valittamisen korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia säädettäessä tehtiin samalla tiettyjä välttämättömiä muutoksia lainsäädännössä oleviin muutoksenhakusäännöksiin. Tällaiset välttämättömät muutokset olivat esimerkiksi sellaisten viittaussäännösten muutokset, joissa viitattiin suoraan tiettyyn hallintolainkäyttölain pykälään. Laajempaa sektorilainsäädännön muutoksenhakusäännösten läpikäyntiä ei tässä yhteydessä toteutettu. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 127 §:n mukaan muuhun lainsäädäntöön sisältyvät viittaukset hallintolainkäyttölakiin tarkoittavat viittausta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa. Valitusluvanvaraisuudesta tuli siten pääsääntö, kun siitä piti hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestelmässä säätää erikseen.

Uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain soveltaminen tämän säännöksen nojalla ilman maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön muutoksenhakusäännösten muuttamista voi johtaa tietyiltä osin tulkinnanvaraisiin tilanteisiin. Erityisesti näin on valituslupasäännösten osalta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan useassa muutoksenhakusäännöksessä säädetään, että tietyistä asioista saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muilta osin säädetään, että korkeimpaan hallinto-oikeuteen saa valittaa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tällöin valituslupavaatimus jää tulkinnanvaraiseksi.

Yleisemmin suora valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta jäljempänä tarkemmin esitetyin perustein. Valituslupajärjestelmän puitteissa voidaan turvata valittajan oikeusturva kuormittamatta korkeinta hallinto-oikeutta tarpeettomasti.

Tulkinnanvaraisuudet oikeusturvan kannalta keskeisissä säännöksissä katsotaan olevan tarpeen poistaa nopeasti, eikä myöhemmin muiden lainsäädäntömuutosten yhteydessä.

Sektorikohtaisessa lainsäädännössä saatetaan lisäksi säätää siitä, että valitukset tietyn lain nojalla annetuista päätöksistä keskitetään tiettyyn hallinto-oikeuteen. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on esimerkiksi merkittävä määrä maatalouden ja maaseudun kehittämisen tukiin liittyviä asioita keskitetty Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Tämä keskittäminen tehtiin, kun maaseutuelinkeinojen valituslautakunta lakkautettiin 1.9.2014 voimaan tulleella lailla maaseutuelinkeinoasioiden muutoksenhaku-uudistuksen voimaantulusta (75/2014). Lisäksi esimerkiksi Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen on keskitetty eräitä poronhoitoa, porotaloutta kohdanneita vahinkoja sekä poro- ja luontaiselinkeinoja sekä kolttalain mukaisia valitusasioita.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntö kattaa myös niin kutsutut maatalouden luopumisjärjestelmät (laki luopumiseläkkeestä (16/1974), laki maatalousyrittäjien luopumistuesta (1293/1994), laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta (612/2006)). Kaikki luopumisjärjestelmät ovat päättyneet siten, ettei niistä enää myönnetä uusia etuuksia. Käsiteltäväksi voi kuitenkin tulla etuuden lakkauttamista tai keskeyttämistä koskevia asioita sekä luopumistukijärjestelmän osalta viljelysitoumuksen antaneiden jatkajien sitoumusrikko-

muksiin koskevia asioita. Tämän vuoksi luopumistukijärjestelmiä koskevat muutoksenhakusäännökset on tarpeen ajantasaistaa siten, että aikaisemman hallintolainkäyttölain sijasta viitattaisiin uuteen lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa.

Tietyissä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännöksissä säädetään edelleen, että maa- ja metsätalousministeriön päätöksistä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ministeriöiden päätösten valitustie on nykyisin siirretty ensiasteena hallinto-oikeuksiin. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muutoksenhakusäännökset eivät näiltä osin vastaa nykyisiä käytäntöjä. Lisäksi valituksen toimittamista koskevien käytäntöjen osalta eräissä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan säännöksissä säädetään edelleen mahdollisuudesta toimittaa valituskirjelmä päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle. Tällaisesta mahdollisuudesta ei ole käytäntönä enää säätää, ja valituksen toimittamisesta säädetään uudessa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä. Ministeriön hallinnonalan sääntely saatettaisiin tältä osin vastaamaan voimassaolevaa oikeustilaa ja säännökset, jotka mahdollistavat edellä mainitun kaltaisen valituskirjelmän toimittamisen päätöksen tehneelle viranomaiselle, poistettaisiin.

## 2.2 Tiedoksianto koskevat säännökset

Yleistiedoksianto ja julkisia kuulutuksia koskeviin säännöksiin on tehty 1.1.2020 voimaan tulleita muutoksia hallintolain muuttamisesta annetulla lailla (432/2019) ja julkisista kuulutuksista annettu laki (34/1925) kumottiin samana päivänä voimaan tulleella julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta annetulla lailla (433/2019). Uudistuksen lähtökohtana on, että yleistiedoksianto, julkinen kuulutus ja tiedoksi annettavat tai kuulutettavat asiakirjat julkaistaan jatkossa lähtökohtaisesti yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on julkisia kuulutuksia koskevia säännöksiä kolttalaissa (253/1995) ja tulvariskien hallinnasta annetussa laissa (620/2010). Yleistiedoksiantoa koskeva säännös on erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annetussa laissa (373/2016). Nämä säännökset on tarpeen ajantasaistaa.

## 3 Tavoitteet

Tämän esityksen tarkoituksena on saattaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muutoksenhakusäännökset yhdenmukaisiksi uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa. Tarkoituksena on, että säännökset, sovellettuina yhdessä uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa, muodostavat selkeän kokonaisuuden ja varmistavat siten osaltaan oikeusturvan toteutumisen.

Esityksen tarkoituksena on myös osaltaan parantaa korkeimman hallinto-oikeuden edellytyksiä keskittyä oikeuskäytännön ohjaamisen kannalta tärkeisiin asioihin säätämällä valituslupa edellytykseksi niihin valitusasioihin, joihin tätä vaatimusta ei vielä sovelleta.

## 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

### 4.1 Keskeiset ehdotukset

Tällä esityksellä ehdotetaan muutettavan 46 maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lain muutoksenhakusäännökset. Säännöksiin tehtäisiin uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaan tulosta johtuvat säädösviittausten muutokset.

Lisäksi säännöksiä muutettaisiin niin, että valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäisi pääsääntöisesti valituslupaa.

Säännösten kirjoitusasu muutettaisiin vastaamaan nykyistä käytäntöä. Käytäntönä on esimerkiksi säätää ensin mahdollisesta oikaisuvaatimusmenettelystä ja vasta sen jälkeen valituksesta hallintotuomioistuimiin. Siltä osin kuin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön muutoksenhakusäännöksissä säädetään vielä, että maa- ja metsätalousministeriön päätöksistä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, säännökset muutettaisiin nykyisen oikeustilan mukaisiksi siten, että valitus tehdään ensimmäisenä asteena hallinto-oikeuteen.

Muutoksenhakusäännöksiä yhdenmukaistettaisiin ja selkeytettäisiin. Yhdenmukaistaminen ei kuitenkaan ole mahdollista kaikilta osin ottaen huomioon, että esitys kattaa yhteensä 46 erisältöistä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lakia ja ne edustavat hyvin erilaisia aikakausia aina 1960-luvulta tähän päivään. Muun muassa kaikki luopumistukijärjestelmät ovat päättyneet eikä niistä myönnetä enää uusia etuuksia. Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että Euroopan unionin tasolla valmistellaan parhaillaan vuoden 2020 jälkeen yhteisen maatalouspolitiikan kokonaisuudistuksen myötä sovellettaviksi tulevia lainsäädäntöehdotuksia. Kokonaisuudistuksen johdosta erityisesti maataloussektoria koskevia kansallisia lakeja, joita sisältyy myös tähän esitykseen, tullaan uudistamaan. Näiden sektorilakien osalta yhdenmukaistamistarpeiden kokonaisvaltaisempi arviointi on tarkoituksenmukaista tehdä edellä mainitun Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Muutoksenhakusäännösten maininnat Maaseutuvirastosta ja Elintarviketurvallisuusvirastosta korvattaisiin Ruokavirastolla, joksi nämä virastot on yhdistetty vuoden 2019 alusta lähtien.

Kolttalakiin (253/1995), tulvariskien hallinnasta annettuun lakiin (620/2010) ja erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annettuun lakiin (373/2016) tehtäisiin lisäksi yleistiedoksiantoja ja julkisia kuulutuksia koskevien hallintolain pykälien muutoksista aiheutuvat muutokset.

Siltä osin kuin lainsäädäntö mahdollistaisi eräissä tilanteissa valituskirjelmän toimittamisen päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka olisi viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle, tällainen mahdollisuus poistettaisiin, koska se ei vastaa nykykäytäntöä. Valituksen toimittamisesta säädetään nykyisin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä.

#### **4.2 Pääasialliset vaikutukset**

Ehdotetut lainsäädäntömuutokset koskevat muutoksenhakusäännöksiä. Muutoksilla selkeytetään näiden säännösten sisältöä ja soveltamista uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaan tultua. Ehdotetut muutokset varmistavat siten osaltaan oikeusturvan toteutumista.

Valituslupavaatimuksen laajentaminen niihin asioihin, joihin sitä ei maa- ja metsätalousministeriön sektorilla vielä sovelleta parantaa korkeimman hallinto-oikeuden edellytyksiä keskittyä oikeuskäytännön ohjaamisen kannalta tärkeisiin asioihin. Vuoden 2017 lopussa tehdyn selvityksen mukaan esimerkiksi Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan lakkauttamisen jälkeen korkein hallinto-oikeus antoi yhteensä 18 päätöstä koskien viljelijätukia. Näistä päätöksistä kymmenen koski takaisinperintää ja kahdeksan valitusluvan myöntämistä. Korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt yhtään valituslupaa. Takaisinperintää koskevissa valituksissa korkein hallinto-oikeus pysytti Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisun yhtä maatalouden ympäristötuen erityistukien takaisinperintää koskevaa valitusta (diaarinumero 723/3/16) lukuun ottamatta.

Kolttalakia, tulvariskilakia ja vesijättölakia koskevien kuuluspykälämuutosten vaikutusten osalta tiedonsaantimahdollisuuksien voidaan katsoa yleisesti ottaen parantuvan, kun yleisen tietoverkon käyttö yleistiedoksiannosta ja julkisia kuulutuksia toimitettaessa mahdollistuu. Lisäksi yleistiedoksiannossa julkaistavaan ilmoitukseen sekä julkiseen kuulutukseen sekä kuulutettiin asiakirjoihin pääsisi tutustumaan viranomaisen verkkosivuilla myös virka-ajan ulkopuolella. Huomionarvoista on, että osassa erityislainsäädäntöä on jo nähty tarve tehokkaammalle tiedonvälitykselle, ja näissä on säädetty kuuluslain menettelyä täydentävästi esimerkiksi kuuluslainsäädännöstä verkkosivuilla.

Viranomaisella säilyisi mahdollisuus julkaista asiakirjojen nähtävilläpitoa koskeva ilmoitus ja julkinen kuutus sekä kuulutettavat asiakirjat lisäksi esimerkiksi toimipisteensä sähköisellä ilmoitustaululla. Asiakkaalla on niin ikään mahdollisuus myös oma-aloitteisesti tiedustella viranomaiselta yleistiedoksiannon tai julkisen kuulutuksen kohteena olevia asioita pyytää niihin liittyviä asiakirjoja nähtäväkseen. Tiedonsaantimahdollisuuksien voidaan kuitenkin katsoa parantuvan ja tehostuvan, kun viranomaisen verkkosivuilla ilmoittamisesta tulisi yleistiedoksiannon pääsääntöinen toteuttamistapa.

## 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Ehdotetuissa lainsäädäntömuutoksissa on kyse oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaantulosta, sekä hallintolain julkisia tiedonantoja koskevan säännöksen muutoksesta aiheutuvista säännösten muutoksista. Näiltä osin muutosten toteuttamiselle ei ole vaihtoehtoja.

Lisäksi kyse on korkeimman hallinto-oikeuden työtaakan keventämisestä siltä osin kuin valituslupa säädetään vaatimukseksi niille valituksille, joiden osalta sitä ei jo edellytetä. Tältäkin osin toteuttamisvaihtoehtoja ei ole. Muutos voitaisiin jättää tekemättä, mutta muutosta pidetään tärkeänä, koska se antaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle paremmat edellytykset keskittyä oikeuskäytännön ohjaamisen kannalta tärkeisiin asioihin. Lisäksi muutos on yhdenmukainen valitusluvan soveltamisalaa koskevan yleisen, uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksistäkin ilmenevän linjan kanssa.

## 6 Lausuntopalaute

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Lausuntokierros järjestettiin 15.11.2019—3.1.2020. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot seuraavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä: Oikeuskanslerinvirasto, Tietosuojavaltuutettu, Oikeusministeriö, Valtiovarainministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö, Ympäristöministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriö, Ålands landskapsregering, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Traficom, Valtiokonttori, Metsähallitus, Korkein hallinto-oikeus, Turun hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Itä-Suomen hallinto-oikeus, Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, Vaasan hallinto-oikeus, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Aluehallintovirastot, Ahvenanmaan valtionvirasto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, Saamelaiskäräjät, Paliskuntain yhdistys, Kolttien kyläkokous, Suomen kuntaliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC, Elintarviketeollisuusliitto, Päivittäistavarakauppayhdistys, Suomen Kylät ry, Leader-asiamies Heli Walls, Metsäteollisuus ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Kalatalouden keskusliitto, Kalankasvattajaliitto, Suomen riisikeskus, Suomen Kalakauppiasliitto ry, WWF-Suomi, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen Ammattikalastajaliitto ry, Suomen sisävesiammattikalastajat ry.

Lausunto saatiin seuraavilta tahoilta: Oikeuskanslerinvirasto, Tietosuojavaltuutettu, Oikeusministeriö, Valtiovarainministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö, Ympäristöministeriö, Työ- ja

elinkeinoministeriö, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Traficom, Valtiokonttori, Metsähallitus, Korkein hallinto-oikeus, Helsingin hallinto-oikeus, Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Itä-Suomen hallinto-oikeus, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ahvenanmaan valtionvirasto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, Paliskuntain yhdistys, Kolttien kyläkokous, Päivittäistavarakauppayhdistys, Suomen luonnonsuojeluliitto ry ja Suomen riistakeskus.

Yleisellä tasolla lausunnonantajat katsoivat, että esitetyt muutokset ovat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain johdosta ja esitykselle asetettujen tavoitteiden kannalta tarpeellisia ja kannatettavia.

Korkein hallinto-oikeus totesi lausunnossaan pitävänsä tärkeänä, että lainsäädäntöä uudistetaan luonnoksen pääasiallisessa sisällössä mainitun linjauksen mukaisesti, eli siten, että valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää aina jatkossa valitusluvan. Osassa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota ehdotettujen muutoksenhakusäännösten muotoiluihin, joita pidettiin osin epäyhtenäisinä esimerkiksi siltä osin, onko kyseessä informatiivinen vai aineellinen viittaus lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Esimerkiksi aineellinen viittaus yleislakiin tulee oikeusministeriön mukaan kysymykseen vain silloin, kun yleislain säännökset kokonaan tai joiltakin osin halutaan sovellettaviksi siitä huolimatta, että yleislaki ei säännöstensä mukaan suoraan sovellu kyseessä oleviin tapauksiin. Eräissä lausunnoissa kiinnitettiin huomiota lisäksi muun muassa siihen, että ehdotettuihin säännöksiin katsottiin jääneen osin päällekkäisyyksiä suhteessa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ilman perusteita. Korkein hallinto-oikeus ja oikeusministeriö kiinnittivät huomiota oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaiseen linjaukseen valitusluvanalaisuudesta. Molemmat katsoivat, että poikkeaminen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesta linjauksesta valitusluvanvaraisuudesta ei ole perusteltua.

Lausuntopalautteen johdosta esitysluonnoksen yleisperusteluja ja yksityiskohtaisia perusteluja täydennettiin. Esitysluonnosta muutettiin siten, että kaikki siihen sisältyvät lakiehdotukset noudattavat nyt oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaista linjausta valitusluvanvaraisuudesta eli muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää jatkossa aina valituslupaa. Esitykseen sisältyviä muutoksenhakusäännösten viittauksia tarkistettiin ja yhdenmukaistettiin siten, että ero informatiivisten ja aineellisten viittausten osalta on selkeämpi. Samoin muutoksenhakusäännösten muotoiluja sekä rakennetta yhdenmukaistettiin muilta osin esimerkiksi suhteessa oikaisuvaatimukseen ja keskitettyyn muutoksenhakuun. Muutoksenhakusäännösten kirjoitusasua muotoiltiin myös yleisempään muotoon. Yhdenmukaistaminen ei kuitenkaan ollut mahdollista kaikilta osin ottaen huomioon, että esitys kattaa yhteensä 46 erisisältöistä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lakia ja ne edustavat hyvin erilaisia aikakausia aina 1960-luvulta tähän päivään. Muun muassa kaikki luopumistukijärjestelmät ovat päättyneet eikä niistä myönnetä enää uusia etuuksia. Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että Euroopan unionin tasolla valmistellaan parhaillaan vuoden 2020 jälkeen yhteisen maatalouspolitiikan kokonaisuudistuksen myötä sovellettaviksi tulevia lainsäädäntöehdotuksia. Kokonaisuudistuksen johdosta erityisesti maataloussektoria koskevia kansallisia lakeja, joita sisältyy myös tähän esitykseen, tullaan uudistamaan. Näiden sektorilakien osalta yhdenmukaistamistarpeiden kokonaisvaltaisempi arviointi on tarkoituksenmukaista tehdä edellä mainitun Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan kokonaisuudistuksen yhteydessä.

## 7 Säännöskohtaiset perustelut

### 7.1 Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta

**3 a §.** Pykälän 1 momentissa korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintasioissa annettuun lakiin.

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaisivat nykytilaa.

### 7.2 Luopumiseläkelaki

**23 §.** Pykälässä korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintasioissa annettuun lakiin. Lakia oikeudenkäynnistä hallintasioissa sovelletaan, kun eläkelaitoksen hallintoasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla tai ylimääräisellä muutoksenhakukeinolla työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta tai vakuutusoikeudelta. Oikeudenkäynnistä hallintasioissa annettua lakia sovelletaan myös, kun korkeimmalta hallinto-oikeudelta haetaan vakuutusoikeuden päätöksen purkua menettelyvirheen takia oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 20 §:n mukaisesti. Lakia oikeudenkäynnistä hallintasioissa sovelletaan työeläkeasioiden muutoksenhakumenettelyyn siltä osin kuin menettelystä ei ole työeläkelainsäädännössä erityissäännöksiä tai täydentävästi työntekijän eläkelain säännösten rinnalla.

### 7.3 Poronhoitolaki

**44 ja 45 §.** Pykälissä korvattaisiin viittaukset hallintolainkäyttölakiin viittauksilla oikeudenkäynnistä hallintasioissa annettuun lakiin. Muilta osin voimassa olevat pykälien momentit vastaisivat ehdotettuja pykälien momentteja.

### 7.4 Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta

**37 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä korvattaisiin viittaukset hallintolainkäyttölakiin viittauksilla oikeudenkäynnistä hallintasioissa annettuun lakiin. Lakia oikeudenkäynnistä hallintasioissa sovelletaan, kun eläkelaitoksen hallintoasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla tai ylimääräisellä muutoksenhakukeinolla työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta tai vakuutusoikeudelta. Oikeudenkäynnistä hallintasioissa annettua lakia sovelletaan myös, kun korkeimmalta hallinto-oikeudelta haetaan vakuutusoikeuden päätöksen purkua menettelyvirheen takia oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 20 §:n mukaisesti. Lakia oikeudenkäynnistä hallintasioissa sovelletaan työeläkeasioiden muutoksenhakumenettelyyn siltä osin kuin menettelystä ei ole työeläkelainsäädännössä erityissäännöksiä tai täydentävästi työntekijän eläkelain säännösten rinnalla.

### 7.5 Kolttalaki

**49 §. Vaalilautakunnan päätöksestä valittaminen.** Viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintasioissa annettuun lakiin.

**50 §. Päätöksestä tiedottaminen ja tiedoksianto.** Pykälää muutettaisiin hallintolain julkista tiedoksiantoa koskevan säännöksen muutoksen johdosta niin, että päätöksen tai vaalituloksen ilmoitustaululle laittamisen sijaan julkinen tiedoksianto tapahtuisi panemalla ne nähtäville Inarin kunnassa kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti.

**51 §.** *Kyläkokouksen ja kolttaneuvoston päätöksestä valittaminen.* Viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

**63 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin keskitetystä muutoksenhausta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle. Tämä säännös poistettaisiin pykälästä. Nykyisin ei ole enää käytäntönä säätää tällaisesta mahdollisuudesta. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä.

Voimassa olevan pykälän 3 momentin mukaan päätökseen lain 36—39 §:ssä<sup>1</sup> tarkoitettussa asiassa taikka asiassa, joka koskee vapaaehtoisen velkajärjestelyn tai muun maksuhelpotuksen raukeamista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valitusluvan. Koska oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaan valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää nykyisin valituslupaa, säännös muutettaisiin siten, että momentissa viitattaisiin informatiivisuhteisesti lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Kyseinen laki tulisi näin sovellettavaksi muutoksenhausta kokonaisuudessaan, pois lukien 1 momentissa erikseen säädetty keskitetty muutoksenhaku Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

Pykälän nykyinen maa- ja metsätalousministeriön päätösten muutoksenhakua koskeva 4 momentti ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

## 7.6 Eläinsuojelulaki

**51 §.** *Valitus.* Pykälä muutettaisiin siten, että sen 1 momentissa viitattaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän 2 momentti koskisi kunnan viranomaisten tekemiä päätöksiä. Myös näihin sovellettaisiin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Pykälän 3 momentti vastaisi nykyisen pykälän 2 momenttia.

## 7.7 Metsälaki

**23 §.** *Muutoksenhaku.* Maaseutuvirasto korvattaisiin pykälässä Ruokavirastolla, koska Elintarviketurvallisuusvirasto ja Maaseutuvirasto ovat yhdistyneet Ruokavirastoksi.

Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän voimassa oleva 2 ja 3 momentti yhdistettäisiin pykälän 2 momentiksi. Maininnat valitusluvasta sekä metsäkeskuksen oikeudesta hakea muutosta päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut metsäkeskuksen päätöstä, poistettaisiin tarpeettomina. Metsäkeskuksella säilyisi oikeus valittaa Ruokaviraston päätöksestä, jos päätös poikkeaisi metsäkeskuksen esityksestä.

---

<sup>1</sup> 36 § Rajoitukset (tilan luovutus), 37 § Eräät lisäehdot (valtion saamisen, lainan ym. takaisin maksettavaksi määräämistä koskeva päätös), 38 § Myyntihintasaamisen ja lainojen irtisanominen, 39 § Avustuksen takaisinperiminen

Metsäkeskuksella olisi edelleen myös oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus olisi muuttanut Ruokaviraston päätöstä taikka kumonnut sen. Koska nykyinen maininta valituslupasta poistettaisiin pykälästä tarpeettomana, 2 momentin säännös muotoiltaisiin siten, että metsäkeskuksella olisi oikeus hakea valituslupaa hallinto-oikeuden päätökseen.

#### **7.8 Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta**

**27 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Tuomiovaltainen hallinto-oikeus olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 §:n 3 momentin mukaisesti se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä peruskuivatushankkeen kohteena oleva alue tai pääosa siitä sijaitisi. Vastaava säännös poistettaisiin pykälän 1 momentista tarpeettomana.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle ELY-keskukselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle. Säännös ei enää vastaa nykykäytäntöä, ja se poistettaisiin tarpeettomana. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee avustuksen takaisinperimistä tai lainan irtisanomista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa voimassa olevan pykälän 3 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, joten tältä osin asiasta säädettäisiin ehdotetussa 1 momentissa ja nykyinen 3 momentti poistettaisiin tarpeettomana.

#### **7.9 Laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta**

**7 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin informatiivisella viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

#### **7.10 Maaseutuelinkeinojen rahoituslaki**

**58 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentissa säädettäisiin keskitetystä muutoksenhausta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Pykälän 2 momentin voimassa olevan säännöksen mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle. Tämä säännös poistettaisiin pykälästä. Nykyisin ei ole enää käytäntönä säätää tällaisesta mahdollisuudesta. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä.

Pykälän 3 momentin voimassa olevan säännöksen mukaan valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamista koskevasta asiasta. Tältä osin pykälää muutettaisiin niin, että sen 2 momentissa viitattaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, joten valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

### 7.11 Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta

**39 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 ja 2 momentin järjestys muutettaisiin vallitsevan käytännön mukaiseksi niin, että ensin säädetään oikaisuvaatimuksesta ja sen jälkeen valittamisesta hallintotuomioistuimeen. Oikaisuvaatimuksen soveltamisalaan ei tehtäisi muutoksia. Pykälässä olevat viittaukset hallintolakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole lain 20, 21, 23—26 ja 29 §:ssä<sup>2</sup> tarkoitetusta asiasta. Ehdotetun pykälän 2 momentissa viitataan hallintotuomioistuimeen valittamisen osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäisi jatkossa siten aina valituslupaa.

Pykälässä myös korvattaisiin Elintarviketurvallisuusvirasto Ruokavirastolla johtuen Elintarviketurvallisuusviraston ja Maaseutuviraston yhdistymisestä Ruokavirastoksi.

### 7.12 Laki hukkakauran torjunnasta

**22 §. Muutoksenhaku.** Pykälän voimassa oleva 1 momentti vastaisi ehdotettua 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa korvattaisiin Elintarviketurvallisuusvirasto Ruokavirastolla johtuen Elintarviketurvallisuusviraston ja Maaseutuviraston yhdistymisestä Ruokavirastoksi. Lisäksi säädettäisiin keskitetystä muutoksenhausta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen Ruokaviraston päätöksestä sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta tai muusta päätöksestä.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole 6 §:ssä tai 5 luvussa<sup>3</sup> tarkoitettua päätöstä koskevasta asiasta. Ehdotetussa 2 momentissa korvattaisiin nykyinen säännös viittauksella tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin nykyisestä 2 momentista kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöstä koskeva valitusoikeus, joka 2 momentin mukaisesti olisi keskitetty Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen soveltaen mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

### 7.13 Laki metsänviljelyaineiston kaupasta

**29 §. Muutoksenhaku.** Pykälän nykyisen 2 momentin ensimmäisen virkkeen säännös oikaisuvaatimuksesta siirrettäisiin pykälän 1 momentiksi. Pykälän nykyisen 1 momentin, 2 momentin toisen virkkeen sekä 3 ja 4 momentin säännökset muutoksenhakuun sovellettavasta laista,

---

<sup>2</sup> 20 § Työkyvyn selvittäminen; 21 § Ammattitaidon selvittäminen; 23-26 § lain 5 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia turvaamistoimenpiteitä (23 § Virheellinen toiminta; 24 § Kykenemättömyys toimia ammatissa; 25 § Ammattitoiminnassa tehty rikos; 26 § Väliaikaiset hallinnolliset turvaamistoimenpiteet); 29 § Kirjallinen varoitus

<sup>3</sup> 6 § Katselmus ja torjuntasuunnitelma (torjuntaohje/torjuntasuunnitelma) ja 5 luku Hallinnolliset pakokeinot

toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta ja valitusluvasta korvattaisiin pykälän 2 momenttiin otettavalla viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

#### 7.14 Yhteismetsälaki

**47 § a. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös Suomen metsäkeskukselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle. Säännös ei enää vastaa nykykäytäntöä, ja se poistettaisiin tarpeettomana. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä.

#### 7.15 Lannoitevalmistelaki

**41 §. Muutoksenhaku.** Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan muutosta haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. Lisäksi nykyisen momentin mukaan toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai elinkeinonharjoittajan kotipaikan perusteella. Koska laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa kumosi hallintolainkäyttölain ja toimivaltaisen hallinto-oikeuden määräytymisestä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 §:ssä eikä tästä ole tarkoitus poiketa, vanhentuneet säännökset korvattaisiin informatiivisella viittauksella lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle. Tämä säännös poistettaisiin pykälästä. Nykyisin ei ole enää käytäntönä säätää tällaisesta mahdollisuudesta. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole lain 6 luvussa tarkoitettua päätöstä koskevasta asiasta. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, joten 3 momentti poistettaisiin vanhentuneena.

Pykälän voimassa oleva 4 momentti vastaisi ehdotettua 2 momenttia.

#### 7.16 Laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta

**57 §. Muutoksen hakeminen.** Pykälässä korvattaisiin viittaukset hallintolainkäyttölakiin viittauksilla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa sovelletaan, kun eläkelaitoksen hallintoasiassa antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla tai ylimääräisellä muutoksenhakukeinolla työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta tai vakuutusoikeudelta. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia sovelletaan myös, kun korkeimmalta hallinto-oikeudelta haetaan vakuutusoikeuden päätöksen purkua menettely virheen takia oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 20 §:n mukaisesti. Lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa sovelletaan työeläkeasioiden muutoksenhakumenettelyyn siltä osin kuin menettelystä ei ole työeläkelainsäädännössä erityissäännöksiä tai täydentävästi työntekijän eläkelain säännösten rinnalla.

### 7.17 Laki maatalouden rakennetuista

**67 §. Muutoksenhaku.** Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. 1 Momenttia muutettaisiin siten, että siihen jätettäisiin ainoastaan säännös keskitetystä muutoksenhausta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen tämän lain nojalla annettuun päätökseen.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle. Tämä säännös poistettaisiin pykälästä. Nykyisin ei ole enää käytäntönä säätää tällaisesta mahdollisuudesta. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä. Momenttiin sisällytettäisiin informatiivisuolunteinen säännös, jonka mukaan muilta osin kuin ehdotetun 1 momentin osalta muutoksenhausta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole tuen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperintää koskevasta asiasta. Ehdotetussa 2 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

### 7.18 Riistavahinkolaki

**47 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 2 momentissa Maaseutuvirasto korvattaisiin Ruokavirastolla, koska Elintarviketurvallisuusvirasto ja Maaseutuvirasto ovat yhdistyneet Ruokavirastoksi.

Pykälän 4 momentissa viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälästä poistettaisiin sen nykyinen 4 momentti, jonka mukaan korvauksen takaisinperintää koskevaan hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupaa. Pykälän 1 momentti ja 5 momentti säilyisivät nykyisellään.

### 7.19 Eläinlääkintähuoltolaki

**35 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassaolevaa 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa korvattaisiin Elintarviketurvallisuusvirasto Ruokavirastolla, koska Elintarviketurvallisuusvirasto ja Maaseutuvirasto ovat yhdistyneet Ruokavirastoksi. Lisäksi pykälän 2 momentissa korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

### 7.20 Laki kasvinjalostajanoikeudesta

**45 §. Muutoksenhaku Ruokaviraston päätökseen.** Pykälän otsikossa korvattaisiin Evira Ruokavirastolla, koska Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ja Maaseutuvirasto ovat yhdistyneet Ruokavirastoksi. Pykälän 1 momentissa korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

## 7.21 Laki tulvariskien hallinnasta

**17 §. Osallistuminen ja tiedottaminen.** Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus esittää mielipiteitä lausuttavina olevista ehdotuksista. Pykälään esitettyjen muiden muutosten vuoksi säännös siirrettäisiin pykälän 1 momenttiin. Muilta osin 1 momentti säilyisi nykyisellään.

Pykälän 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaisi 1 momentissa tarkoitetut ehdotukset tiedoksi julkisella kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Sanottua pykälää sovellettaessa tulee sovellettavaksi myös henkilö- ja muiden tietojen julkaisemisesta koskeva hallintolain 62 b §. Tiedoksiannon katsottaisiin hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta ELY-keskuksen verkkosivuilla. Alueen kunnat julkaisisivat tiedon kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Kuntalain 108 §:n mukaan kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla.

Tulvariskien hallinnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (659/2010) 7 §:n mukaan ehdotuksesta merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi on mahdollisuus esittää mielipiteitä kolmen kuukauden ajan ja ehdotuksesta tulvariskien hallintasuunnitelmaksi kuuden kuukauden ajan. Hallintolain 62 a §:n mukaisesti kuulutus ja kuulutetut asiakirjat olisi pidettävä nähtävillä mielipiteiden esittämiselle säädetyn määräajan päättymiseen saakka. Koska kyse olisi ELY-keskuksen verkkosivuilla tai niihin kytketyssä verkkopalvelussa julkaistavista sähköisistä asiakirjoista, kunnan osalta olisi riittävää, että linkit asiakirjoihin pidettäisiin nähtävillä kunnan verkkosivuilla.

Lain voimassa olevan 17 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa ehdotuksesta tulvariskien hallintasuunnitelmaksi myös alueella yleisesti ilmestyvissä sanomalehdissä taikka muulla sopivaksi katsomallaan tavalla. Säännös poistettaisiin tulvariskilaista tarpeettomana, koska vastaava säännös sisältyy hallintolain 62 a §:ään.

**18 §. Vesistö- ja meritulvariskien hallintasuunnitelman hyväksyminen.** Pykälän 1 momentti säilyisi nykyisellään.

Pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö toimittaisi päätöksen tulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksymisestä sähköisesti asianomaisille ELY-keskuksille.

Pykälän 3 momentin mukaan ELY-keskukset antaisivat päätöksen toimialueidensa osalta tiedoksi julkisella kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Sanottua pykälää sovellettaessa tulee sovellettavaksi myös henkilö- ja muiden tietojen julkaisemisesta koskeva hallintolain 62 b §. Tieto kuulutuksesta julkaistaisiin lisäksi asianomaisissa kunnissa kuntalain 108 §:n mukaisesti. ELY-keskus toimittaisi päätöksen sähköisesti niille viranomaisille, joita olisi kuultu hallintasuunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Hallintolain 62 a §:n mukaisesti ministeriön päätös ja hyväksytyt tulvariskien hallintasuunnitelmat pidettäisiin nähtävillä ELY-keskuksen ja asianomaisten kuntien verkkosivuilla muutoksenhauille säädetyn ajan. Kuten edellä 17 §:ssä, kunnan osalta riittävää olisi pitää verkkosivuillaan sähköiset linkit ELY-keskuksen julkaisemiin asiakirjoihin.

**22 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentti muutettaisiin vastaamaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019), joka tuli voimaan 1.1.2020.

Pykälän 2 ja 3 momentti säilyisivät nykyisellään.

#### **7.22 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä**

**33 §. Muutoksenhaku.** Pykälästä poistettaisiin tarpeettomana säännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön päätökseen ei saa hakea muutosta. Maa- ja metsätalousministeriö ei tee enää tämän lain mukaisia päätöksiä. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

#### **7.23 Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista**

**115 §. Muutoksenhaku.** Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan Maaseutuviraston, Metsähallituksen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Momenttia muutettaisiin siten, että siihen jätettäisiin ainoastaan säännös keskitetystä muutoksenhausta Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle. Tämä säännös poistettaisiin pykälästä. Nykyisin ei ole enää käytäntönä säätää tällaisesta mahdollisuudesta. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä. Momenttiin sisällytettäisiin informatiivisluonteinen säännös, jonka mukaan muilta osin kuin ehdotetun 1 momentin osalta muutoksenhausta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole tuen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperintää koskevasta asiasta. Ehdotetussa 2 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

#### **7.24 Riistahallintolaki**

**31 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Valituslupaa koskeva säännös poistettaisiin momentista tarpeettomana.

Pykälän 2 momentti säilyisi nykyisellään.

#### **7.25 Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta**

**14 a §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentti vastaisi nykyistä 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa korvattaisiin Elin- ja elintarviketurvallisuusvirasto Ruokavirastolla, koska Elin- ja elintarviketurvallisuusvirasto ja Maaseutuvirasto ovat yhdistyneet Ruokavirastoksi.

Pykälän 3 momentissa korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

### 7.26 Laki kasvinsuojeluaineista

**48 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä olevat viittaukset hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin tutkintoa koskevaa säännöstä siten, että siinä viitattaisiin arvostelun sijaan tutkinnon hyväksymistä koskevaan päätökseen.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole lain 38 ja 39 §:ssä tarkoitettua asiaa koskevasta päätöksestä. Ehdotetussa 2 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevan pykälän 4 momenttia ja pykälän 4 momentti voimassa olevaa 5 momenttia.

### 7.27 Laki kaupallisen kalastuksen vakuutuksesta

**20 §. Muutoksenhaku.** Pykälän voimassa oleva 1 momentti vastaisi ehdotettua 1 momenttia.

Pykälän 2 momentin lakiviittaus muutettaisiin kohdistumaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Muutoksenhaun merkitystä täytäntöönpanolle koskevaa kohtaa selvennettäisiin. Valitusoikeuteen muutoksilla ei ole vaikutusta.

### 7.28 Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä

**90 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä huomioitaisiin oikaisuvaatimusmenettelyn ensisijaisuus ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki. Samalla momenttien järjestystä muutettaisiin.

Pykälän 1 momentin mukaan päätökseen saisi vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään lukuun ottamatta hallinnollisia pakkokeinoja koskevia päätöksiä. Niiden osalta olisi perusteltua voida nykytilan mukaisesti saada asia mahdollisimman nopeasti tuomioistuimen käsiteltäväksi. Hallinnollisista pakkokeinoista säädetään lain 12 luvussa.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin muutoksenhaun osalta informatiivisesti oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin muutoksenhausta kunnan viranhaltijan päätökseen. Säännös korvaisi viittauksen elintarvikelain 74 §:än. Säännöksen nojalla sovellettaisiin nykytilan mukaisesti kuntalain sijaan yleisen hallintolainsäädännön mukaista muutoksenhakua.

Pykälän 4 momentissa Tullin tekemiä päätöksiä koskevan muutoksenhaun osalta viitattaisiin informatiivisesti tullilakiin. Säännös vastaisi asiasisällöllisesti nykytilaa.

### 7.29 Laki maatalouden tukien toimeenpanosta

**54 §. Muutoksenhaku.** Viittaukset hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin pykälässä viittauksilla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Maaseutuvirasto korvattaisiin pykälässä Ruokavirastolla, koska Maaseutuvirasto ja Elintarviketurvallisuusvirasto yhdistyivät Ruokavirastoksi.

Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat asiasisällöltään voimassa olevia 1 ja 2 momenttia.

Pykälän 3 momentin säännökset koskien keskitettyä muutoksenhakua momentissa tarkemmin säädettyissä tilanteissa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen säilyisivät nykyisellään. Viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, jota sovellettaisiin säännöksen mukaan muutoksenhaussa muilta osin pois lukien edellä mainitut momentissa säädetty keskitettyä muutoksenhakua koskevat säännökset.

Pykälän voimassa olevan 4 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei tuen takaisinperintää koskevasta asiasta. Ehdotetussa 3 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa, joten 4 momentti poistettaisiin tarpeettomana.

### **7.30 Laki puutavaran mittauksesta**

**46 §. Muutoksenhaku virallisen mittajaan päätökseen.** Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän 2 j 3 momentti vastaisivat voimassa olevia pykälän 2 ja 3 momenttia.

**51 §. Muutoksenhaku mittauslautakunnan päätökseen.** Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan mittauslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä mittaus on tehty. Toimivaltaisesta hallintotuomioistuimesta on siten edelleen tarpeen säätää yleislaista poikkeavasti. Momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, ja momentin säännös valitusluvasta poistettaisiin tarpeettomana.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa 2 momenttia.

### **7.31 Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta**

**56 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentissa korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin informatiivisella viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Samalla viittaukset viranomaistahoihin poistettaisiin turhina. Hankelupalautakunta on perustuslain 124 §:n tarkoittama viranomainen, ei ”muu kuin viranomainen” (PeVL 2/2013 vp).

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaisivat voimassa olevia 2 ja 3 momenttia.

### **7.32 Laki metsätuhojen torjunnasta**

**27 §. Muutoksenhaku.** Pykälän 1 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Koska pykälän 4 momentin sääntely poikkeaisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain yleissäännöksistä, 1 momentissa olisi tätä koskeva rajaus. Toimivaltaista hallinto-oikeutta koskeva säännös poistettaisiin 1 momentista tarpeettomana, samoin viittaus lain 24 §:n 1 momenttiin, joka on ainoa Suomen metsäkeskuksen muutoksenhakukelpoisia päätöksiä koskeva säännös.

Säännökset maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen metsäkeskuksen oikeudesta määrätä päätös toimeenpantavaksi muutoksenhausta huolimatta otettaisiin pykälän 2 ja 3 momentiksi. Pykälän nykyisessä 3 momentissa, joka siirtyisi pykälän 4 momentiksi, Maaseutuvirasto korvattaisiin Ruokavirastolla, koska Elintarviketurvallisuusvirasto ja Maaseutuvirasto ovat yhdisty-

neet Ruokavirastoksi. Suomen metsäkeskuksella säilyisi oikeus valittaa Ruokaviraston päätöksestä, jos päätös poikkeaisi metsäkeskuksen esityksestä. Suomen metsäkeskuksella olisi edelleen myös oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus olisi muuttanut Ruokaviraston päätöstä taikka kumonnut sen. Koska muutoksenhaku edellyttäisi yleissääntelyn mukaisesti valituslupaa, 4 momentin säännös muotoiltaisiin siten, että metsäkeskuksella olisi suoran muutoksenhaun sijaan oikeus hakea valituslupaa hallinto-oikeuden päätökseen.

### **7.33 Laki maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista**

**20 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

### **7.34 Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta**

**69 §. Muutoksenhaku.** Viittaukset hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin pykälässä viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Momenttia muutettaisiin siten, että siihen jätettäisiin ainoastaan säännös keskitetystä muutoksenhausta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle. Tämä säännös poistettaisiin pykälästä. Nykyisin ei ole enää käytäntönä säätää tällaisesta mahdollisuudesta. Valituksen toimittamisesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 14 §:ssä. Momenttiin sisällytettäisiin informatiivisuonteinen säännös, jonka mukaan muilta osin kuin ehdotetun 1 momentin osalta muutoksenhausta säädettäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole tuen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperintää koskevasta päätöksestä. Ehdotetussa 2 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

### **7.35 Laki eläinjalostustoiminnasta**

**21 §. Muutoksenhaku.** Viittaukset hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin pykälässä viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Voimassa olevan 2 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole lain 14 ja 15 §:n mukaista päätöstä koskevasta asiasta. Ehdotetussa 1 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

Voimassa olevan pykälän 3 momentti siirtyisi 2 momentiksi ja sen mukaan muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädettäisiin valtion maksuperustelaissa.

### 7.36 Laki eläinten lääkitsemisestä

**49 §.** *Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen.* Pykälän 1 momentissa korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Voimassa olevan pykälän 2 momentti vastaisi ehdotettua 2 momenttia.

### 7.37 Laki Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta

**39 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin vanhentuneena säännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön päätöksestä valitettaisiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuun sovellettaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia eikä korkeimpaan hallinto-oikeuteen olisi enää mahdollista valittaa ilman valituslupaa.

Voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentti poistettaisiin.

### 7.38 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta

**71 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momenttia selvennettäisiin siten, että siitä jätettäisiin pois turha viittaus 8 §:ään ja moottoritehon varmentamiseen. Moottoritehoa ei voi varmentaa mittamatta sitä. Muilta osin ehdotettu 1 momentti vastaisi voimassa olevaa 1 momenttia.

Voimassa olevan pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että pykälän lakiviittaus koskisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia. Samalla täsmennettäisiin ilmaisua ”jos muualla laissa ei toisin säädetä” lisäämällä siihen ”jos muualla tässä laissa ei toisin säädetä”. Lain 60 ja 61 §:ssä on säädetty muutoksenhakukielloista. Valitusoikeuteen muutoksilla ei olisi vaikutusta.

Voimassa olevan pykälän 3 momentti poistettaisiin turhana, koska vastaavasta valitusoikeudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

### 7.39 Laki luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta

**37 §.** *Muutoksenhaku.* Viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin pykälässä viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Voimassa olevan pykälän 1 momentti vastaisi ehdotettua 1 momenttia.

Voimassa olevan pykälän 2 momentin viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Voimassa olevan 2 momentin säännös Tullin päätökseen muutoksenhaussa sovellettavasta laista siirrettäisiin erilliseksi 3 momentiksi. Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse ei ole yksityisen tuotantoehdon hyväksymisen peruuttamista tai 32 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräaikaista kaupan pitämisen kieltoa koskevasta asiasta. Ehdotetussa 2 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa.

Voimassa olevan pykälän 4 momentti vastaisi ehdotettua 4 momenttia.

#### 7.40 Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki

**46 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä säädetään muutoksenhausta. Lakiehdotuksen mukaan kyseisen lain nojalla tehtyä päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovellettaisiin valtionavustuslain muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Lakiehdotuksen mukaan takaisinperintää, sopimuksen purkamista ja irtisanomista sekä asiamiehelle määrättyä väliaikaista kieltoa koskevassa asiassa muutosta haettaisiin kuitenkin valittamalla hallinto-oikeuteen ilman oikaisuvaatimusmenettelyä. Tältä osin lakiehdotus on identtinen voimassa olevan lain kanssa.

Voimassa olevassa lain 46 §:ssä säädetään myös oikaisuvaatimusmenettelystä ja siihen liittyvästä muutoksenhausta, toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta sekä muutoksenhausta hallinto-oikeuden päätökseen. Nämä säännökset ovat tarpeettomia, koska vastaavat säännökset olisivat valtionavustuslaissa (688/2001), hallintolaissa ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa. Oikeustila ei siten muuttuisi.

#### 7.41 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista

**73 §. Muutoksenhaku.** Viittaukset hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin pykälässä viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan muutoksenhausta lain ja sivutuoteasetuksen sekä täytäntöönpanoasetuksen nojalla annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Edelleen, voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai toimijan kotipaikan perusteella. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki kumosi hallintolainkäyttölain ja siinä säädetään myös muun muassa toimivaltaisen hallinto-oikeuden määräytymisestä, joten voimassa olevan 1 momentin mukainen säännös toimivaltaisen hallinto-oikeuden määräytymisestä poistettaisiin tarpeettomana ja viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin informatiivisuonteisella viittauksella lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa, jos kyse muusta kuin 10 luvussa tarkoitusta päätöksestä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa. Ehdotetussa 1 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, eli valittaminen edellyttäisi aina valituslupaa. Pykälän voimassa olevaa 2 momenttia muutettaisiin siten, että siihen sisällytettäisiin aineellinen viittaussäännös, jonka mukaan muutoksenhausta kunnaneläinlääkärin päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Pykälän voimassa oleva 3 momentti vastaisi ehdotettua 3 momenttia.

#### 7.42 Laki Metsähallituksesta

**21 §. Muutoksenhaku.** Voimassa olevan lain 22 ja 23 §:n sääntely siirrettäisiin lain 21 §:ään, Viittaukset hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin

Pykälän 1 momentti säilyisi nykyisellään.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin lain nykyistä 22 §:n 1 momenttia vastaava oikaisumenettelyä koskeva säännös.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin lain nykyistä 21 §:n 2 momenttia ja 22 §:n 2 momenttia vastaava muutoksenhakua koskeva säännös. Koska pykälän 4 momentin sääntely poikkeaisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain yleissäännöksistä, 3 momentissa olisi tätä koskeva rajaus.

Pykälän 4 momenttiin otettaisiin lain nykyistä 23 §:ää vastaava säännös tuomiovaltaisesta hallinto-oikeudesta. Voimassa olevan 23 §:n mukaan toimivaltainen käsittelemään Metsähallituksen päätöksestä tehtyä valitusta on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen kohteena oleva alue tai sen pääosa sijaitsee. Ellei tätä perustetta voida käyttää, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä valittajalla on kotipaikka. Lähes kaikki Metsähallitukselle säädetty julkiset hallintotehtävät liittyvät Metsähallituksen asemaan valtion maan haltijana. Tyypillinen Metsähallitukselle kuuluvan hallintoasia on esimerkiksi valituskelpoisen metsästyslupan myöntäminen. Vaikka metsästyslupan myöntämisestä koskevassa asiassa on ensisijaisesti kyse oikeudesta saada metsästyslupa, tosiasiallisesti ratkaisun tekemiseen vaikuttaa merkittävästi alue, jolle lupaa haetaan, sekä kyseistä aluetta koskeva metsästyslupakiintiöpäätös. Tämän vuoksi toimivaltaista hallinto-oikeutta koskeva sääntely säilytettäisiin pykälän 4 momentissa asiasisällöltään nykyisellään ja osin yleislaista poikkeavana.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Säännös vastaisi lain 21 §:n 3 momentin ja 22 §:n 3 momentin nykyistä sääntelyä.

**22 §.** *Muutoksenhaku yksittäiseen lupapäätökseen.* Lain 22 §:n sääntely siirrettäisiin 21 §:ään ja 22 § kumottaisiin.

**23 §.** *Toimivaltainen hallinto-oikeus.* Lain 23 §:n sääntely siirrettäisiin 21 §:ään ja 23 § kumottaisiin.

#### **7.43 Laki erillisten vesijätöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä**

**2 §.** *Erillisen vesijätön omistusoikeuksien selvittäminen.* Pykälässä säädetään erillisten vesijätöjen omistusoikeuksien selvittämisessä kiinteistön määritystoimituksessa noudatettavasta menettelystä. Kun kiinteistön määritystoimituksen kohteena olevien erillisten vesijätöjen omistus on epäselvä, toimituksesta on tullut tiedottaa laajemmin kuin mitä kiinteistönmuodostamislain 168 ja 169 §:ssä säädetään kiinteistötoimituksen tiedottamisesta mahdollisten omistajien tavoittamiseksi. Ennalta määräämättömän vastaanottajan ja asianosaispiirin tavoittamiseksi toimitus, jossa ratkaistaan kysymys erillisen vesijätön omistuksesta, on tullut antaa tiedoksi siten kuin hallintolain 62 §:ssä säädetään. Säännöksen mukaan tieto toimituksesta on tullut antaa tiedoksi muun muassa julkaisemalla toimitusta koskeva kuulutus (kokouskutsu) virallisessa lehdessä. Sen, joka on katsonut olevansa kiinteistön määrityksen kohdealueella erillisen vesijätön omistaja, on tullut esittää selvitys omistusoikeudestaan kuuden kuukauden määräajassa kuulutuksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

Koska hallintolain 62 §:n mukaan ilmoitus asiakirjan nähtäville asettamisesta julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla ja vain poikkeuksellisesti virallisessa lehdessä, pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että selvitys omistusoikeudesta erilliseen vesijätöön tulisi esittää kuuden kuukauden kuluessa kutsun tiedoksisaannista. Hallintolain 62 §:n mukaan tiedoksi saanti katsotaan tapahtuneeksi seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta. Muilta osin pykälä vastaisi nykyistä eli voimassaolevat 1 ja 3 momentit vastaisivat ehdotettuja 1 ja 3 momenttia.

#### 7.44 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta

**48 §. Muutoksenhaku.** Muutettaisiin pykälän lakiviittaus koskemaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia. Samalla muutettaisiin pykälän momenttirakennetta. Muutoksilla ei olisi vaikutusta valitusoikeuteen.

Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään ja että Turun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan lain mukaisen päätöksen tehneellä viranomaisella on valitusoikeus Turun hallinto-oikeuden päätöksestä, jos hallinto-oikeus on muuttanut viranomaisen päätöstä tai kumonnut sen. Voimassa olevan pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä säädettäisiin ainoastaan keskitetystä muutoksenhausta Turun hallinto-oikeuteen. Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa kumosi hallintolainkäyttölain, joten tältä osin voimassa olevaan 1 momenttiin sisältyvä säännös muutoksenhakuun sovellettavasta laista korvattaisiin informatiivisluonteisella viittauksella lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa, joka siirtyisi samalla 2 momenttiin ja korvaisi voimassa olevan 2 momentin, jonka voimassa oleva säännös poistuu tarpeettomana.

Voimassa olevan pykälän 3 momentti vastaisi ehdotettua 3 momenttia.

Voimassa olevan pykälän 4 momentin mukaan muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään. Ehdotetussa 2 momentissa viitattaisiin tältä osin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja voimassa 4 momentti poistettaisiin tarpeettomana.

#### 7.45 Laki muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta

**13 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin. Samalla muutettaisiin pykälän momenttirakennetta.

Pykälän voimassa olevan momentin mukaan Ruokaviraston 12 §:n nojalla tekemään kieltoon tai määräykseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Momenttia muutettaisiin siten, että säännös oikaisun vaatimisesta sisällytettäisiin 1 momenttiin ja voimassa olevan pykälän mukainen viittaus hallintolainkäyttölakiin korvattaisiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja säännös siirtyisi samalla uuteen 2 momenttiin.

#### 7.46 Siemenlaki

**44 §. Muutoksenhaku.** Pykälässä korvattaisiin viittaus hallintolainkäyttölakiin viittauksella oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.

Pykälän voimassa olevan 1 momentin mukaan Ruokaviraston päätökseen sekä päätökseen, jonka kasvilajikelautakunta on antanut lajikkeen hyväksymistä koskevaan hakemukseen, saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Edelleen voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan toimivaltainen hallinto-oikeus se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai elinkeinoharjoittajan kotipaikan perusteella. Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa kumosi hallintolainkäyttölain ja sen 10 §:ssä säädetään toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta. Tältä osin voimassa olevan pykälän 1 momentin säännökset korvattaisiin informatiivisluonteisella viittauksella lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Kuitenkin siltä osin, kuin kyse olisi muutoksenhausta päätökseen, jonka

kasvilajikelautakunta on antanut lajikkeen hyväksymistä koskevaan hakemukseen, säännös siirtyisi 2 momenttiin, johon sisällytettäisiin tältä osin aineellinen viittaus lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa. Säännös poistettaisiin tarpeettomana, koska oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa.

Pykälän voimassa oleva 3 momentti vastaisi ehdotettua 3 momenttia.

## **8 Lakia alemman asteinen sääntely**

Kolttalain päätöksestä tiedottamista ja tiedoksiantoja koskevaa 50 pykälää muutettaisiin hallintolain julkista tiedoksiantoja koskevan säännöksen muutoksen johdosta niin, että päätöksen tai vaalituloksen ilmoitustaululle laittamisen sijaan julkinen tiedoksianto tapahtuisi panemalla ne nähtäville Inarin kunnassa kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti. Kolttasetuksen (133/1997) 17 ja 38 pykälien 1 momentit muutettaisiin vastaamaan tältä osin kolttalain 50 §:n mukaista muutosta. Kolttasetuksen 17 § koskee suunnitelmasta tiedottamista ja 38 § kokouskutsua. Kolttasetuksen 17 § 1 momentin mukaan asetuksen 16 §:ssä tarkoitetun suunnitelmaehdotuksen laatimisen aloittamisesta on tiedotettava Inarin kunnassa yleisesti leviävässä sanomalehdessä sekä Inarin kunnan ilmoitustaululla. Siitä on lisäksi ilmoitettava kirjeitse Inarin kunnalle sekä niille henkilöille, jotka ovat tehneet maansaantihakemuksen. Suunnitelmaa laadittaessa voidaan tarvittaessa pitää kokouksia. Kolttasetuksen 38 § 1 momentin mukaan kutsu kyläkokoukseen on julkaistava vähintään seitsemän päivää ennen kokousta yhdessä kolttala-alueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja pantava nähtäville Inarin kunnan ilmoitustauluille. Kyläkokous voi päättää, että kokouksesta ilmoitetaan muullakin tavoin.

## **9 Voimaantulo**

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan mahdollisimman pian.

## **10 Suhde muihin esityksiin**

Laki kuntalain 142 ja 144 §:n muuttamisesta (1575/2019) tuli voimaan 1.1.2020 (HE 61/2019). Kuntalain muutoksenhakuja koskevaa sääntelyä muutettiin esityksellä siten, että siinä otettiin huomioon muussa lainsäädännössä tapahtunut valituslupamenettelyä koskeva kehitys sekä muut uudistustarpeet. Muutoksenhakuja koskevaa sääntelyä uudistettiin esityksessä siten että muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää valituslupaa. Tässä esityksessä viitataan eräissä lakiehdotuksissa kuntalain mukaiseen muutoksenhakumenettelyyn.

## **11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys**

Tämä esitys koskee maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön muutoksenhakusäännöksiä. Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaista valituslupajärjestelmän perustuslainmukaisuutta lausunnossaan PeVL50/2018. Perustuslakivaliokunta arvioi lausunnossaan mm. yleistä valitusoikeutta, oikeutta tulla kuulluksi sekä

valituslupaa. Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan mm., ettei uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaiseen valituslupajärjestelmään ja sen laajentamiseen enää ollut perusteita suhtautua lähtökohtaisen pidättyvästi. Päinvastoin, perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotetulle kattavalle valituslupajärjestelmälle hallinto-oikeuden ratkaisuihin korkeimpaan hallinto-oikeuteen oli painavia hallintolainkäytön tehostamiseen ja korkeimman oikeuden enakkopäätösroolin vahvistamiseen liittyviä perusteita. Edelleen, perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan, että uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisessa valituslupajärjestelmässä ei ole kyse uudentyypisestä sääntelystä, vaan pikemminkin jo toteutuneen kehityksen tunnustamisesta myös periaatteellisesti ja eri asiaryhmien valitusten yhdenmukaisesta kohtelusta. Perustuslakivaliokunta totesikin, että sen uudempaa, vuodesta 2012 noudattamaa tulkintalinjaa edelleen kehittämällä valituslupan asettamista pääsäännöksi voidaan perustuslain 21 §:n estämättä pitää mahdollisena ja perusteltuna.

Esityksessä ehdotetaan tehtävän maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön muutoksenhakusäännöksiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaantulosta johtuvia muutoksia. Lisäksi ehdotetaan laajennettavan valituslupavaatimuksen soveltamisalaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitettaessa niihin asioihin, joihin vaatimusta ei vielä sovelleta. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön muutoksenhakusäännökset saatettaisiin näin siis vastaamaan uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain valituslupajärjestelmän periaatetta, jonka mukaisesti valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen säädetään yleisesti valituslupan varaiseksi. Ehdotetuilla muutoksilla tavoitellaan näin myös osaltaan säännösmuotoiluihin selkeyttä, jotta vältettäisiin ongelmat lain tulkinnassa ja valitusosoitusten kirjoittamisessa sekä oikeudenkäyntien viivästymisissä.

Muutoksilla ei puututa perustuslain 21 §:n 1 momentissa turvattuun oikeuteen saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos jokin kolmesta valituslupan myöntämisperusteesta – enakkopäätösperuste, ilmeinen virhe tai muu painava syy – on käsillä. Oikeusturvan vaatimukset toteutuvat näin täysimääräisesti, eikä valituslupajärjestelmä estä asian saattamista korkeimman hallinto-oikeuden arvioitavaksi.

Ehdotuksessa esitetään lisäksi tehtävän kolttalakiin, tulvariskien hallinnasta annettuun lakiin ja erillisten vesijätöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annettuun lakiin muutokset, jotka seuraavat hallintolain yleistiedoksiantoa ja julkisia kuulutuksia koskevien säännösten muutoksista.

Tiedoksiantoa koskevan sääntelyn suhdetta perustuslakiin on käsitelty kattavasti hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi hallintolain muuttamisesta, julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisesta ja maakaaren 12 luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 239/2018 vp). Vastaavan kaltaisen sääntely on otettu myös perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädettyyn kuntalakiin (PeVL 63/2014 vp). Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti todennut, ettei yhdenvertaisuusperiaatteesta johdu tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn (esim. PeVL 53/2016 vp, PeVL 40/2016 vp, PeVL 4/2016 vp). Vaikka yleisessä tietoverkossa tapahtuvasta tiedoksiannosta tulisi yleistiedoksiannon ensisijainen toteuttamistapa, yleistiedoksianto olisi edelleen tarpeen vaatiessa mahdollista toimittaa ilmoittamalla asiakirjan nähtävillä asettamisesta viranomaisen verkkosivujen ohella sanomalehdessä. Myös julkisia kuulutuksia koskeva sääntely mahdollistaisi tarpeen vaatiessa viranomaisen verkkosivuilla julkaisemista täydentävien kuulutustapojen käyttämisen. Hallituksen esityksen (HE 239/2018 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa tällaisina on mainittu esimerkiksi tilanteet, joissa tiedoksiannon vastaanottajalla ei arvioida olevan edellytyksiä tutustua asiaan verkkosivuilla tai viranomaisen toimialueella ei ole kattavaa verkkoyhteyttä.

## HE 220/2020 vp

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä.

*Ponsi*

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

**Laki**

**maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 3 a §, sellaisena kuin se on laeissa 1458/2009 ja 79/2014, seuraavasti:

3 a §

Rahaston varoihin kuuluvaa kiinteää omaisuutta luovutettaessa tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaa ostajaksi ilmoittautuneet keskinäiseen etusijajärjestykseen. Etusijajärjestystä harkittaessa on erityisesti otettava huomioon muodostuvien maatilojen elinkelpoisuus ja tilusten tarkoituksenmukainen sijainti sekä hakijoiden edellytykset menestyä maatilatalouden harjoittajina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittamisesta 3 §:n 1 momentin mukaisiin tarkoituksiin luovutetun omaisuuden osalta huolehtii valtion puolesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ostajan on allekirjoitettava kauppakirja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman 30 vuorokauden pituisen määräajan kuluessa uhalla, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi katsoa oikeuden ostamiseen rauenneeksi.

Velaksi jäävälle myyntihinnan osalle peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaista korkoa lisätynä kolmella prosenttiyksiköllä. Viivästyneille maksuerille peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

**Laki**

**luopumiseläkelain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* luopumiseläkelain (16/1974) 23 §, sellaisena kuin se on laeissa 1304/1990, 615/2006 ja 75/2014, seuraavasti:

23 §

1—3 momentit on kumottu L:lla 31.1.2014/75.

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin työntekijän eläkeläisissä (395/2006) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Päätökseen ei kuitenkaan saa hakea valittamalla muutosta, jos eläkelaitos on hylännyt eläkehakemuksen sillä perusteella, että 1 §:n 2 momentissa, 1 a, 6, 6 a tai 6 b §:ssä tai 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuja luopumiseläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

## Laki

### poronhoitolain 44 ja 45 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 44 ja 45 §, sellaisina kuin ne ovat, 44 § osaksi laissa 285/2013 ja 45 § laissa 285/2013, seuraavasti:

#### 44 §

##### *Muutoksenhaku paliskunnan päätöksiin*

Poroisännän päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa häntä itseään koskeva asia paliskunnan hallituksen käsiteltäväksi. Paliskunnan hallituksen käsittelyä on pyydetävä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun osakas on saanut tiedon poroisännän päätöksestä.

Paliskunnan hallituksen päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa päätös paliskunnan kokouksen käsiteltäväksi. Tätä on vaadittava kirjallisesti poroisännältä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi 18 §:ssä tarkoitetussa paliskunnan kokouksessa.

Paliskunnan kokouksen päätökseen poronomistaja saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta, jos päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka muutoin on lainvastainen. Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Mitä 2 momentissa on säädetty, ei koske paliskunnan hallituksen päätöstä, jolla porokarjan saantolupa on myönnetty tai jolla etuosto-oikeus on jätetty käyttämättä. Porojen saaja saa hakea muutosta porokarjan saantoluvan epäämistä ja etuosto-oikeuden käyttämistä koskevaan paliskunnan hallituksen ja paliskunnan kokouksen päätökseen siten kuin 2 ja 3 momentissa säädetään.

#### 45 §

##### *Valitus Paliskuntain yhdistyksen päätöksestä*

Paliskuntain yhdistyksen päätökseen saa se, jota päätös koskee, hakea muutosta sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä tai muutoin on lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen. Valitus tehdään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle. Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

## Laki

### maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 37 §, sellaisena kuin se on laissa 699/2016, seuraavasti:

#### 37 §

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen asianosainen saa hakea valittamalla muutosta työntekijän eläkelain 128 §:ssä tarkoitetulta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin työntekijän eläkelaiissa ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Tämän lain nojalla annettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen asianosainen saa hakea valittamalla muutosta vakuutusosoikeudelta siten kuin työntekijän eläkelaiissa ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Lainvoimaisen päätöksen poistamiseen sovelletaan työntekijän eläkelain 140 §:ää ja työntekijän eläkelain voimaantulolakia (396/2006).

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusosoikeudesta tuomioistuina laissa (673/2016). Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrätyt työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Pa-liskuntain yhdistyksen tämän lain nojalla antamaan lausuntoon ei saa hakea muutosta valitta-malla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

## Laki

### kolttalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan kolttalain (253/1995) 49-51 ja 63 §, sellaisina kuin niistä ovat 49, 51 ja 63 § laissa 83/2014, seuraavasti:

#### 49 §

##### *Vaalilautakunnan päätöksestä valittaminen*

Edellä 48 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö saa hakea muutosta vaalilautakunnan päätökseen valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun vaalin tulos on julkaistu, sillä perusteella, että päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka on muutoin lainvastainen. Muilta osin muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808 /2019) säädetään.

#### 50 §

##### *Päätöksestä tiedottaminen ja tiedoksianto*

Koltan katsotaan saaneen kyläkokouksen tai koltthaneuvoston päätöksestä taikka vaalin tuloksesta tiedon silloin, kun päätöksen tai vaalin tuloksen sisältävä pöytäkirjaote on pantu nähtäville Inarin kunnassa kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti ja kolttien luottamusmiehen toimistossa. Päätökset ja vaalien tulos voidaan lisäksi julkistaa myös paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jos kyläkokous niin päättää. Milloin päätös koskee ainoastaan yksittäistä kolttia, tiedoksiannon katsotaan kuitenkin tapahtuneen, silloin kun päätös on todisteellisesti annettu asianomaiselle tiedoksi.

#### 51 §

##### *Kyläkokouksen ja koltthaneuvoston päätöksestä valittaminen*

Kolttien kyläkokouksen ja koltthaneuvoston päätökseen saa kolttaluueella asuva täysivaltainen koltti tai hänen puolisonsa taikka koltthaneuvoston jäsen hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai on muutoin lainvastainen. Sama oikeus on sillä, jonka oikeutta päätös loukkaa.

Muutosta ei kuitenkaan saa hakea sellaiseen päätökseen, joka sisältää lausunnon viranomaiselle, ellei lausunto sido viranomaista.

Muutosta on haettava 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedottamisesta. Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

#### 63 §

##### *Muutoksenhaku*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

**HE 220/2020 vp**

Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

**Laki**

**eläinsuojelulain 51 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eläinsuojelulain (247/1996) 51 §, sellaisena kuin se on laeissa 1477/2009 ja 1279/2019, seuraavasti:

51 §

*Valitus*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa kunnaneläinlääkäriin ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Valitukset tämän lain nojalla tehdyistä päätöksistä on käsiteltävä kiireellisinä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

## Laki

### metsälain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* metsälain (1093/1996) 23 §, sellaisena kuin se on laissa 1085/2013, seuraavasti:

23 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Metsäkeskuksella on oikeus valittaa Ruokaviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos Ruokaviraston päätös poikkeaa metsäkeskuksen esityksestä. Metsäkeskuksella on myös oikeus hakea valituslupaa hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut Ruokaviraston päätöstä taikka kumonnut sen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

## Laki

### peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain (947/1997) 27 §, sellaisena kuin se on laissa 87/2014, seuraavasti:

27 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

**Laki**

**Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain 7 § muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (987/1997) 7 § seuraavasti:

7 §

*Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

**Laki**

**maaseutuelinkeinojen rahoituslain 58 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 58 §, sellaisena kuin se on laissa  
78/2014, seuraavasti

58 §

*Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

**Laki**

**eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 39 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 39 §, sellaisena kuin se on laissa 972/2015, seuraavasti:

39 §

*Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen muussa kuin 3—5, 20, 21, 23—26 tai 29 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Jos päätöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen ei vastoin 38 a §:ää ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisessa järjestyksessä valituksen, jonka katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Ruokaviraston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle.

Edellä 20—26 §:ssä tarkoitetut päätökset on muutoksenhausta huolimatta heti pantava täytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

**Laki**

**hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) 22 §, sellaisena kuin se on laissa 82/2014, seuraavasti:

22 §

*Muutoksenhaku*

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen muuhun kuin 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella asianomainen kunta tai, jos kyseessä on kuntayhtymä, kuntayhtymän kotipaikka sijaitsee.

Ruokaviraston päätökseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen soveltaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

**Laki**

**metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain (241/2002) 29 §, sellaisena kuin se on laissa 96/2014, seuraavasti:

29 §

*Muutoksenhaku*

Muuhun kuin 7 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

**Laki**

**yhteismetsälain 47 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yhteismetsälain (109/2003) 47 a §, sellaisena kuin se on laissa (100/2014),  
seuraavasti:

47 a §

*Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

## Laki

### lannoitevalmistelain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* lannoitevalmistelain (539/2006) 41 §, sellaisena kuin se on laissa 98/2014, seuraavasti:

41 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Edellä 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

**Laki**

**maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 57 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 57 §, sellaisena kuin se on laissa 702/2016, seuraavasti:

57 §

*Muutoksen hakeminen*

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusoikeudesta tuomioistuinlaissa (673/2016).

Asianosainen saa hakea valittamalla muutosta eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen tai ennakkopäätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Asianosainen saa hakea valittamalla muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan muutoksenhakuasiassa antamaan päätökseen vakuutusoikeudelta siten kuin tässä laissa ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

## Laki

### maatalouden rakennetuista annetun lain 67 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 67 §, sellaisena kuin se on laissa 80/2014, seuraavasti:

67 §

#### *Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

**Laki**

**riistavahinkolain 47 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* riistavahinkolain (105/2009) 47 §, sellaisena kuin se on laissa 93/2014, seuraavasti:

47 §

*Muutoksenhaku*

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella asianomainen kunta sijaitsee.

Suomen metsäkeskuksen, Ruokaviraston ja Valtiokonttorin päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta.

Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa maa- ja metsätalousministeriön tekemään valtionapupäätökseen sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

## Laki

### eläinlääkintähuoltolain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 35 § seuraavasti:

35 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta kunnan viranomaisen päätökseen säädetään kuntalaissa (410/2015).  
Muutoksenhausta valtion viranomaisen päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasi-  
oissa annetussa laissa (808/2019). Ruokaviraston 30 ja 31 §:n nojalla tekemiä päätöksiä on nou-  
datettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

## Laki

### kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain (1279/2009) 45 §, sellaisena kuin se on laissa 115/2013, seuraavasti

45 §

#### *Muutoksenhaku Ruokaviraston päätökseen*

Ruokaviraston päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa ja muutoksenhausta markkinaoikeuden päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

## Laki

### tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 17, 18 ja 22 § seuraavasti:

#### 17 §

##### *Osallistuminen ja tiedottaminen*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ehdotukseen merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi ja ehdotukseen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi sekä niiden tausta-asiakirjoihin ja varattava tilaisuus esittää mielipiteensä ehdotuksista kirjallisesti tai sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteiden esittämiseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lisäksi tarvittavat lausunnot.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa 1 momentissa tarkoitettut ehdotukset tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä.

#### 18 §

##### *Vesistö- ja meritulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksyminen*

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelmat.

Maa- ja metsätalousministeriö toimittaa päätöksen hallintasuunnitelmien hyväksymisestä sähköisesti suunnitelmassa tarkoitettun vesistöalueen ja merenrannikon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain 108 §:ssä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lisäksi päätöksen sähköisesti niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu.

#### 22 §

##### *Muutoksenhaku*

Tulvariskien hallintasuunnitelman hyväksymistä koskevaan maa- ja metsätalousministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuoimioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Ministeriön päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Valitusoikeus on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös saattaa vaikuttaa;
- 2) asianomaisella kunnalla, maakunnan liitolla ja alueen pelastustoimella;

- 3) yleistä etua valvovilla viranomaisilla;
- 4) sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön- tai luonnonsuojelun taikka vesivarojen käytön edistäminen ja jonka toiminta-alueella tulvariskien hallintasuunnitelma koskee.

Muutoksenhakuun hulevesitulvariskien hallintasuunnitelman hyväksymistä koskevaan kunnan päätökseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:ssä ja 191 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään muutoksenhausta ja valitusoikeudesta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

## Laki

### merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 33 §, sellaisena kun se on laissa 976/2015, seuraavasti:

33 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

## Laki

### porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 115 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 115 §, sellaisena kuin se on laissa 84/2014, seuraavasti:

115 §

#### *Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

## Laki

### riistahallintolain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* riistahallintolain (158/2011) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 92/2014, seuraavasti:

31 §

#### *Muutoksenhaku*

Suomen riistakeskuksen 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen ja oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

## Laki

### porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 14 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) 14 a §, sellaisena kuin se on laissa 86/2014, seuraavasti:

14 a §

#### *Muutoksenhaku*

Valtioneuvoston sekä maa- ja metsätalousministeriön 5 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Ruokaviraston päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

## Laki

### kasvinsuojeluaineista annetun lain 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 48 §, sellaisena kuin se on laissa 975/2015, seuraavasti:

48 §

#### *Muutoksenhaku*

Edellä 10 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon hyväksymistä koskevaan päätökseen ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun levitysvälineen testausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808 /2019).

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Edellä 38 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

## Laki

### kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 20 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 200/2015, seuraavasti:

20 §

#### *Muutoksenhaku*

Kalastusvakuutuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Jos samaa vahinkotapahtumaa koskeva asia on vireillä muussa valituselimestä tai tuomioistuimessa, oikaisuvaatimuksen käsittely on keskeytettävä, kunnes edellä tarkoitettu asia on ratkaistu.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Kalastusvakuutuslaitoksen hyväksynnän peruuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

## Laki

### maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 90 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 90 §, sellaisena kuin se on laeissa 1194/2013, 88/2014 ja 569/2014, seuraavasti:

90 §

#### *Muutoksenhaku*

Tässä laissa tarkoitettuun muuhun kuin hallinnollisen pakon käyttöä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa kunnan viranhaltijan päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Muutoksenhausta Tullin päätökseen säädetään tullilaissa

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

## Laki

### maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 54 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 54 §, sellaisena kuin se on laissa 76/2014, seuraavasti:

54 §

#### *Muutoksenhaku*

Kunnan viranomaisen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua 12 §:n mukaan toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Jos vaatimus koskee Ahvenanmaan maakunnan kunnan päätöstä, oikaisuvaatimus tehdään Ahvenanmaan valtionvirastolle.

Ruokaviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Ahvenanmaan valtionviraston hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Oikaisuvaatimukseen annettuun Ruokaviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen, joka koskee porotalouden tuen myöntämistä tai takaisinperintää, haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Ahvenanmaan valtionviraston päätökseen haetaan muutosta valittamalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen. Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

**Laki**

**puutavaran mittauksesta annetun lain 46 ja 51 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* puutavaran mittauksesta annetun lain (414/2013) 46 ja 51 §, seuraavasti:

46 §

*Muutoksenhaku virallisen mittaajan päätökseen*

Virallisen mittaajan päätökseen saa mittausosapuoli hakea muutosta valittamalla mittauslautakuntaan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Muutosta on haettava 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Päätökseen sisältyvää virallista mittausta koskevaa määräystä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei mittauslautakunta toisin päätä.

51 §

*Muutoksenhaku mittauslautakunnan päätökseen*

Mittauslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä mittaus on tehty. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Mittauslautakunta voi määrätä, että sen päätöstä on noudatettava hallinto-oikeuteen tehtävästä valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

**Laki**

**tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 56 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) 56 § seuraavasti:

56 §

*Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Tämän lain nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Valitus tämän lain nojalla tehdystä päätöksestä, joka koskee eläinten hyvinvointia, on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

32.

## Laki

### metsätuhojen torjunnasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) 27 § seuraavasti:

#### 27 §

##### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Maa- ja metsätalousministeriön 9 §:n 1 momentin nojalla tekemässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Jos Suomen metsäkeskuksen määräämien toimenpiteiden suorittamista ei voida lykätä, Suomen metsäkeskus voi määrätä, että valituksenalaista päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Suomen metsäkeskuksella on oikeus valittaa Ruokaviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos Ruokaviraston päätös poikkeaa metsäkeskuksen esityksestä. Suomen metsäkeskuksella on myös oikeus hakea valituslupaa hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut Ruokaviraston päätöstä tai kumonnut sen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

## Laki

### maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain (27/2014) 20 § seuraavasti:

20 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

34.

## Laki

### maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 69 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 69 § seuraavasti:

69 §

#### *Muutoksenhaku*

Tämän lain mukaiseen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

## Laki

### eläinjalostustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eläinjalostustoiminnasta annetun lain (319/2014) 21 § seuraavasti:

21 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

## Laki

### eläinten lääkitsemisestä annetun lain 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 49 § seuraavasti:

49 §

#### *Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)

Tämän lain 41, 43 ja 44 §:n nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

## Laki

### **Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 39 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1093/2014) 39 §, sellaisena kun se on osaksi laissa 1632/2015, seuraavasti:

39 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

## Laki

### yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 71 §, sellaisena kun se on laissa 1017/2018, seuraavasti:

71 §

#### *Muutoksenhaku*

Tämän lain 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon mitaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), jollei muualla tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

**Laki**

**luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain (294/2015) 37 § seuraavasti:

37 §

*Muutoksenhaku*

Asiakirjaselvityksestä saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen valvontaviranomaisen tämän lain nojalla tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tekemään päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta Tullin päätökseen säädetään tullilaissa (304/2016).

Jos tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tehtävä päätös tai kielto on luonteeltaan sellainen, että se on pantava viivytyksettä täytäntöön, siinä voidaan määrätä, että sitä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

## Laki

### kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) 46 §, sellaisena kuin se on laissa 14/2019, seuraavasti:

46 §

#### *Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan valtionavustuslain muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Takaisinperintää, sopimuksen purkamista ja irtisanomista sekä asiamiehelle määrättyä väliaikaista kieltoa koskevassa asiassa muutosta haetaan kuitenkin valittamalla hallinto-oikeuteen ilman oikaisuvaatimusmenettelyä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

41.

## Laki

### eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 73 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 73 § seuraavasti:

73 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen tämän lain ja sivutuoteasetuksen sekä täytäntöönpanoasetuksen nojalla annettuun päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa kunnaneläinlääkäriin päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämän lain, sivutuoteasetuksen tai täytäntöönpanoasetuksen nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

42.

## Laki

### Metsähallituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) 22 ja 23 §, sekä  
*muutetaan* 21 § seuraavasti:

21 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta luonnonsuojelulain nojalla tehtyyn Metsähallituksen päätökseen säädetään mainitussa laissa.

Edellä 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuun yksittäistä lupaa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Metsähallitukselta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), ellei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä.

Toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen kohteena oleva alue tai sen enin osa sijaitsee. Ellei tätä perustetta voida käyttää, toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

43.

## Laki

### erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annetun lain (373/2016) 2 § seuraavasti:

#### 2 §

##### *Erillisen vesijätön omistusoikeuksien selvittäminen*

Maanmittauslaitos selvittää viran puolesta erillisten vesijättöjen omistusoikeudet kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 11 luvun mukaisessa kiinteistönmäärityksessä. Kiinteistönmääritystä saa myös hakea se, jonka saantomies on saanut erillisen vesijätön tämän lain 1 §:ssä säädettyllä tavalla taikka joka hallitsee vesijättöä omistajana.

Maanmittauslaitoksen on yleistiedoksiannona kutsuttava sitä, joka katsoo olevansa kiinteistönmäärityksen kohdealueella erillisen vesijätön omistaja, esittämään selvitys omistusoikeudestaan erilliseen vesijättöön kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kutsun tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen. Yleistiedoksiannosta säädetään hallintolain (434/2003) 62 §:ssä. Toimituksen tiedottamisesta säädetään lisäksi kiinteistönmuodostamislain 168 ja 169 §:ssä.

Omistusoikeudesta syntyneeseen riitaan sovelletaan kiinteistönmuodostamislain 184 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

44.

## Laki

### **Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 48 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) 48 § seuraavasti:

48 §

#### *Muutoksenhaku*

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämän lain 12 §:n 3 momentin, 15 §:n 1 momentin, 17 §:n 1 momentin, 20 §:n 1—4 momentin, 21 §:n sekä 24 §:n 2 momentin nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

45.

## Laki

### muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta annetun lain (445/2019) 13 § seuraavasti:

13 §

#### *Muutoksenhaku*

Ruokaviraston 12 §:n nojalla tekemään kieltoon tai määräykseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

46.

## Laki

### siemenlain 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan siemenlain (600/2019) 44 § seuraavasti:

44 §

#### *Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa päätökseen, jonka kasvilajikelautakunta on antanut lajikkeen hyväksymistä koskevaan hakemukseen, sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Edellä 36 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista markkinointikieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12.11.2020

**Pääministeri**

**Sanna Marin**

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

## 1.

## Laki

## maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 3 a §, sellaisena kuin se on laeissa 1458/2009 ja 79/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

## 3 a §

Rahaston varoihin kuuluvaa kiinteää omaisuutta luovutettaessa tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaa ostajaksi ilmoittautuneet keskinäiseen etusijajärjestykseen. Etusijajärjestystä harkittaessa on erityisesti otettava huomioon muodostuvien maatilojen elinkelpoisuus ja tilusten tarkoituksenmukainen sijainti sekä hakijoiden edellytykset menestyä maatilatalouden harjoittajina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellä mainittuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäytölaissa (586/1996) säädetään.

Kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittamisesta 3 §:n 1 momentin mukaisesti tarkoituksiin luovutetun omaisuuden osalta huolehtii valtion puolesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ostajan on allekirjoitettava kauppakirja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman 30 vuorokauden pituisen määräajan kuluessa uhalla, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi katsoa oikeuden ostamiseen rauenneeksi.

Velaksi jäävälle myyntihinnan osalle peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Viivästyneille maksuerille peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

## 3 a §

Rahaston varoihin kuuluvaa kiinteää omaisuutta luovutettaessa tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaa ostajaksi ilmoittautuneet keskinäiseen etusijajärjestykseen. Etusijajärjestystä harkittaessa on erityisesti otettava huomioon muodostuvien maatilojen elinkelpoisuus ja tilusten tarkoituksenmukainen sijainti sekä hakijoiden edellytykset menestyä maatilatalouden harjoittajina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. *Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Kauppakirjojen laatimisesta ja allekirjoittamisesta 3 §:n 1 momentin mukaisesti tarkoituksiin luovutetun omaisuuden osalta huolehtii valtion puolesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Ostajan on allekirjoitettava kauppakirja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asettaman 30 vuorokauden pituisen määräajan kuluessa uhalla, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi katsoa oikeuden ostamiseen rauenneeksi.

Velaksi jäävälle myyntihinnan osalle peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Viivästyneille maksuerille peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

**HE 220/2020 vp**

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

*Tämä laki tulee voimaan            päivänä            kuuta 20*

2.

## Laki

### luopumiseläkelain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* luopumiseläkelain (16/1974) 23 §, sellaisena kuin se on laeissa 1304/1990, 615/2006 ja 75/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

23 §  
1—3 momentit on kumottu L:lla 31.1.2014/75.

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin työntekijän eläkelaisissa (395/2006) ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätökseen ei kuitenkaan saa hakea valittamalla muutosta, jos eläkelaitos on hylännyt eläkehakemuksen sillä perusteella, että 1 §:n 2 momentissa, 1 a §:ssä, 6 §:ssä, 6 a §:ssä, 6 b §:ssä tai 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuja luopumiseläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa.

23 §  
1—3 momentit on kumottu L:lla 31.1.2014/75.

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin työntekijän eläkelaisissa (395/2006) ja *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään.

Päätökseen ei kuitenkaan saa hakea valittamalla muutosta, jos eläkelaitos on hylännyt eläkehakemuksen sillä perusteella, että 1 §:n 2 momentissa, 1 a, 6, 6 a tai 6 b §:ssä tai 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuja luopumiseläkkeen saamisen edellytyksiä ei ole olemassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

## 3.

**Laki****poronhoitolain 44 ja 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* poronhoitolain (848/1990) 44 ja 45 §, sellaisina kuin ne ovat, 44 § osaksi laissa 285/2013 ja 45 § laissa 285/2013, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

44 §

44 §

*Muutoksenhaku paliskunnan päätöksiin*

*Muutoksenhaku paliskunnan päätöksiin*

Poroisännän päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa häntä itseään koskeva asia paliskunnan hallituksen käsiteltäväksi. Paliskunnan hallituksen käsitelyä on pyydetävä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun osakas on saanut tiedon poroisännän päätöksestä.

Paliskunnan hallituksen päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa päätös paliskunnan kokouksen käsiteltäväksi. Tätä on vaadittava kirjallisesti poroisännältä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi 18 §:ssä tarkoitetussa paliskunnan kokouksessa.

Paliskunnan kokouksen päätökseen poronomistaja saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta, jos päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka muutoin on lainvastainen. Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Mitä 2 momentissa on säädetty, ei koske paliskunnan hallituksen päätöstä, jolla porokarjan saantolupa on myönnetty tai jolla etuosto-oikeus on jätetty käyttämättä. Porojen saaja saa hakea muutosta porokarjan saantoluvan epäämistä ja etuosto-oikeuden käyttämistä koskevaan paliskunnan hallituksen ja paliskunnan kokouksen päätökseen siten kuin 2 ja 3 momentissa on säädetty.

Poroisännän päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa häntä itseään koskeva asia paliskunnan hallituksen käsiteltäväksi. Paliskunnan hallituksen käsitelyä on pyydetävä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun osakas on saanut tiedon poroisännän päätöksestä.

Paliskunnan hallituksen päätökseen tyytymättömällä poronomistajalla on oikeus saattaa päätös paliskunnan kokouksen käsiteltäväksi. Tätä on vaadittava kirjallisesti poroisännältä kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi 18 §:ssä tarkoitetussa paliskunnan kokouksessa.

Paliskunnan kokouksen päätökseen poronomistaja saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta, jos päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka muutoin on lainvastainen. *Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

Mitä 2 momentissa on säädetty, ei koske paliskunnan hallituksen päätöstä, jolla porokarjan saantolupa on myönnetty tai jolla etuosto-oikeus on jätetty käyttämättä. Porojen saaja saa hakea muutosta porokarjan saantoluvan epäämistä ja etuosto-oikeuden käyttämistä koskevaan paliskunnan hallituksen ja paliskunnan kokouksen päätökseen siten kuin 2 ja 3 momentissa säädetään.

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

45 §

45 §

*Valitus Paliskuntain yhdistyksen päätöksestä*

*Valitus Paliskuntain yhdistyksen päätöksestä*

Paliskuntain yhdistyksen päätökseen saa se, jota päätös koskee, hakea muutosta sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä tai muutoin on lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen. Valitus tehdään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle. Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Paliskuntain yhdistyksen päätökseen saa se, jota päätös koskee, hakea muutosta sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä tai muutoin on lain tai yhdistyksen sääntöjen vastainen. Valitus tehdään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle. *Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

## 4.

**Laki****maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 37 §, sellaisena kuin se on laissa 699/2016, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

## 37 §

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen asianosainen saa hakea valittamalla muutosta työntekijän eläkelain 128 §:ssä tarkoitettulta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin työntekijän eläkelaisissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tämän lain nojalla annettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen asianosainen saa hakea valittamalla muutosta vakuutusosoikeudelta siten kuin työntekijän eläkelaisissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään. Lainvoimaisen päätöksen poistamiseen sovelletaan työntekijän eläkelain 140 §:ää ja työntekijän eläkelain voimaanpanolakia (396/2006).

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusosoikeudesta tuomioistuinlaissa (673/2016). Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrätyt työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Paliskuntain yhdistyksen tämän lain nojalla antamaan lausuntoon ei saa hakea muutosta valittamalla.

## 37 §

Eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen asianosainen saa hakea valittamalla muutosta työntekijän eläkelain 128 §:ssä tarkoitettulta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin työntekijän eläkelaisissa ja *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään. Tämän lain nojalla annettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen asianosainen saa hakea valittamalla muutosta vakuutusosoikeudelta siten kuin työntekijän eläkelaisissa ja *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Lainvoimaisen päätöksen poistamiseen sovelletaan työntekijän eläkelain 140 §:ää ja työntekijän eläkelain voimaanpanolakia (396/2006).

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusosoikeudesta tuomioistuinlaissa (673/2016). Maatalousyrittäjän eläkelain 103 §:n 1 momentin nojalla määrätyt työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet toimivat maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutettujen edustajina myös tätä lakia sovellettaessa.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Paliskuntain yhdistyksen tämän lain nojalla antamaan lausuntoon ei saa hakea muutosta valittamalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

## 5.

**Laki****kolttalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan kolttalain (253/1995) 49-51 ja 63 §, sellaisina kuin niistä ovat 49, 51 ja 63 § laissa 83/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

49 §

49 §

*Vaalilautakunnan päätöksestä valittaminen*

*Vaalilautakunnan päätöksestä valittaminen*

Edellä 48 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö saa hakea muutosta vaalilautakunnan päätökseen valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun vaalin tulos on julkaistu, sillä perusteella, että päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka on muutoin lainvastainen. Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Edellä 48 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö saa hakea muutosta vaalilautakunnan päätökseen valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun vaalin tulos on julkaistu, sillä perusteella, että päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka on muutoin lainvastainen. *Muilta osin muutoksenhaussa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.*

50 §

50 §

*Päätöksestä tiedottaminen ja tiedoksisaanti*

*Päätöksestä tiedottaminen ja tiedoksianto*

Koltan katsotaan saaneen kyläkokouksen tai kolttaneuvoston päätöksestä taikka vaalin tuloksesta tiedon silloin, kun päätöksen tai vaalin tuloksen sisältävä pöytäkirjanote on pantu nähtäville Inarin kunnan ilmoitustaululle ja kolttien luottamusmiehen toimistossa. Päätökset ja vaalien tulos voidaan lisäksi julkistaa myös paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jos kyläkokous niin päättää. Milloin päätös koskee ainoastaan yksittäistä kolttia, tiedoksisaannin katsotaan kuitenkin tapahtuneen silloin, kun päätös on todisteellisesti annettu asianomaiselle tiedoksi.

Koltan katsotaan saaneen kyläkokouksen tai kolttaneuvoston päätöksestä taikka vaalin tuloksesta tiedon silloin, kun päätöksen tai vaalin tuloksen sisältävä pöytäkirjaote on pantu nähtäville Inarin kunnassa *kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti* ja kolttien luottamusmiehen toimistossa. Päätökset ja vaalien tulos voidaan lisäksi julkistaa myös paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jos kyläkokous niin päättää. Milloin päätös koskee ainoastaan yksittäistä kolttia, tiedoksannon katsotaan kuitenkin tapahtuneen, silloin kun päätös on todisteellisesti annettu asianomaiselle tiedoksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

51 §

51 §

*Kyläkokouksen ja kolttaneuvoston päätöksestä valittaminen**Kyläkokouksen ja kolttaneuvoston päätöksestä valittaminen*

Kolttien kyläkokouksen ja kolttaneuvoston päätökseen saa kolтта-alueella asuva täysikäinen kolтта tai hänen puolisonsa taikka kolttaneuvoston jäsen hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai on muutoin lainvastainen. Sama oikeus on sillä, jonka oikeutta päätös loukkaa.

Kolttien kyläkokouksen ja kolttaneuvoston päätökseen saa kolтта-alueella asuva täysivaltainen kolтта tai hänen puolisonsa taikka kolttaneuvoston jäsen hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai on muutoin lainvastainen. Sama oikeus on sillä, jonka oikeutta päätös loukkaa.

Muutosta ei kuitenkaan saa hakea sellaiseen päätökseen, joka sisältää lausunnon viranomaiselle, ellei lausunto sido viranomaista.

Muutosta ei kuitenkaan saa hakea sellaiseen päätökseen, joka sisältää lausunnon viranomaiselle, ellei lausunto sido viranomaista.

Muutosta on haettava 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedottamisesta. Muutoin muutoksenhaussa noudatetaan, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muutosta on haettava 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedottamisesta. *Muilta osin muutoksenhakuun sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

63 §

63 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen *siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

*Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.*

Hallinto-oikeuden päätökseen 36—39 §:ssä tarkoitettussa asiassa taikka asiassa, joka koskee vapaaehtoisen velkajärjestelyn tai muun maksuhelpotuksen raukeamista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maa- ja metsätalousministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

**HE 220/2020 vp**

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä            kuuta 20*

6.

## Laki

### eläinsuojelulain 51 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eläinsuojelulain (247/1996) 51 §, sellaisena kuin se on laeissa 1477/2009 ja 1279/2019, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

51 §

51 §

*Valitus*

*Valitus*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään vuoden 2019 loppuun hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta kuitenkin vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Vuoden 2020 alusta muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Valitukset tämän lain nojalla tehdyistä päätöksistä on käsiteltävä kiireellisinä.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*.

*Muutoksenhaussa kunnaneläinlääkärin ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

*Valitukset tämän lain nojalla tehdyistä päätöksistä on käsiteltävä kiireellisinä.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

7.

## Laki

### metsälain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan metsälain (1093/1996) 23 §, sellaisena kuin se on laissa 1085/2013, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

23 §

23 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Tämän lain mukaiseen metsäkeskuksen ja Maaseutuviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä pääosa kyseessä olevasta metsätalousmaasta sijaitsee.

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, metsäkeskuksella on oikeus valittaa Maaseutuviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos Maaseutuviraston päätös poikkeaa metsäkeskuksen esityksestä.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Metsäkeskuksella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut *metsäkeskuksen* tai Maaseutuviraston päätöstä taikka kumonnut sen.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Metsäkeskuksella on oikeus valittaa *Ruokaviraston* tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos *Ruokaviraston* päätös poikkeaa metsäkeskuksen esityksestä. Metsäkeskuksella on myös oikeus hakea *valituslupaa* hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut *Ruokaviraston* päätöstä taikka kumonnut sen.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

8.

## Laki

### peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain (947/1997) 27 §, sellaisena kuin se on laissa 87/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

27 §

27 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä peruskuivatushankkeen kohteena oleva alue tai pääosa siitä sijaitsee.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee avustuksen takaisinperimistä tai lainan irtisanomista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä            kuuta 20*

9.

**Laki**

**Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain 7 § muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (987/1997) 7 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

7 §

7 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maa- ja metsätalousministeriön tässä laissa tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

10.

**Laki**

**maaseutuelinkeinojen rahoituslain 58 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 58 §, sellaisena kuin se on laissa 78/2014, seuraavasti

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

58 §

58 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee vapaaehtoisen velkajärjestelyn raukeamista, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

*Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä            kuuta 20*

## 11.

## Laki

## eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 39 §, sellaisena kuin se on laissa 972/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

39 §

39 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Päätökseen 3—5, 20, 21, 23—26 ja 29 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolainkäyttölaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 20, 21, 23—26 ja 29 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Jos päätöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen ei vastoin 38 a §:ää ole annettu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä valituksen, jonka katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Elintarviketurvalisuusviraston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle.

Edellä 20—26 §:ssä tarkoitettut päätökset on muutoksenhausta huolimatta heti pantava täytäntöön.

*Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen muussa kuin 3—5, 20, 21, 23—26 tai 29 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolainkäyttölaissa.*

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Jos päätöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen ei vastoin 38 a §:ää ole annettu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain* mukaisessa järjestyksessä valituksen, jonka katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. *Ruokaviraston* on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle.

Edellä 20—26 §:ssä tarkoitettut päätökset on muutoksenhausta huolimatta heti pantava täytäntöön.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

\_\_\_\_\_

## 12.

## Laki

## hukkakauran torjunnasta annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) 22 §, sellaisena kuin se on laissa 82/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

22 §

22 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen muuhun kuin 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella asianomainen kunta tai, jos kyseessä on kuntayhtymä, kuntayhtymän kotipaikka sijaitsee.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen, Elintarviketurvallisuusviraston päätökseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen muuhun kuin 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella asianomainen kunta tai, jos kyseessä on kuntayhtymä, kuntayhtymän kotipaikka sijaitsee.

*Ruokaviraston* päätökseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun päätökseen *haetaan* muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. *Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen 6 §:ssä tai 5 luvussa tarkoitettuun päätökseen *haetaan* muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen *soveltaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

13.

**Laki**

**metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain (241/2002) 29 §, sellaisena kuin se on laissa 96/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

29 §

29 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Edellä 7 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai elinkeinonharjoittajan kotipaikan perusteella.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 7 luvussa tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muuhun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muuhun kuin 7 luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä            kuuta 20*

14.

**Laki**

**yhteismetsälain 47 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yhteismetsälain (109/2003) 47 a §, sellaisena kuin se on laissa (100/2014),  
seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

47 a §

47 a §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Suomen metsäkeskuksen tekemään hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös Suomen metsäkeskukselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta muutoksenhakuviranomaiselle.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

15.

**Laki**

**lannoitevalmistelain 41 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* lannoitevalmistelain (539/2006) 41 §, sellaisena kuin se on laissa 98/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

41 §

41 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai elinkeinonharjoittajan kotipaikan perusteella.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 6 luvussa tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen muussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Edellä 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Edellä 33 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

16.

**Laki**

**maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain 57 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 57 §, sellaisena kuin se on laissa 702/2016, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

57 §

57 §

*Muutoksen hakeminen*

*Muutoksen hakeminen*

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoi-  
keus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulauta-  
kunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläke-  
asioiden muutoksenhakulautakunnasta an-  
netussa laissa (677/2005) ja vakuutusoi-  
keudesta tuomioistuinlaissa (673/2016).

Asianosainen saa hakea valittamalla muu-  
tosta eläkelaitoksen tämän lain nojalla anta-  
maan päätökseen tai ennakkopäätökseen työ-  
eläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta  
siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttö-  
laissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen saa hakea valittamalla muu-  
tosta työeläkeasioiden muutoksenhakulauta-  
kunnan muutoksenhakuasiassa antamaan pää-  
tökseen vakuutusoi-  
keudelta siten kuin tässä  
laissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioi-  
den muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoi-  
keus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulauta-  
kunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläke-  
asioiden muutoksenhakulautakunnasta an-  
netussa laissa (677/2005) ja vakuutusoi-  
keudesta tuomioistuinlaissa (673/2016).

Asianosainen saa hakea valittamalla muu-  
tosta eläkelaitoksen tämän lain nojalla anta-  
maan päätökseen tai ennakkopäätökseen työ-  
eläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta  
siten kuin tässä laissa ja *oikeudenkäynnistä  
hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)*  
säädetään.

Asianosainen saa hakea valittamalla muu-  
tosta työeläkeasioiden muutoksenhakulauta-  
kunnan muutoksenhakuasiassa antamaan pää-  
tökseen vakuutusoi-  
keudelta siten kuin tässä  
laissa ja *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa  
annetussa laissa* säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

17.

## Laki

### maatalouden rakennetuista annetun lain 67 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 67 §, sellaisena kuin se on laissa 80/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

67 §

67 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

*Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

---

18.

**Laki**

**riistavahinkolain 47 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* riistavahinkolain (105/2009) 47 §, sellaisena kuin se on laissa 93/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

47 §

47 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Toimivaltainen on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella asianomainen kunta sijaitsee.

Suomen metsäkeskuksen, Maaseutuviraston ja Valtiokonttorin päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee korvauksen takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Maa- ja metsätalousministeriön tekemään valtioneuvoston päätökseen saa hakea muutosta siten kuin valtioneuvostonlaissa säädetään.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua *siltä* elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella asianomainen kunta sijaitsee.

Suomen metsäkeskuksen, *Ruokaviraston* ja Valtiokonttorin päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta.

Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Muutoksenhaussa maa- ja metsätalousministeriön tekemään valtioneuvoston päätökseen *sovelletaan, mitä* valtioneuvostonlaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

19.

**Laki**

**eläinlääkintähuoltolain 35 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 35 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

35 §

35 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta kunnan viranomaisen päätökseen säädetään kuntalaissa (365/1995).  
Muutoksenhausta Elintarviketurvallisuusviraston päätökseen säädetään hallintolainkäytölaissa (586/1996). Elintarviketurvallisuusviraston 30 ja 31 §:n nojalla tekemiä päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Muutoksenhausta kunnan viranomaisen päätökseen säädetään kuntalaissa (410/2015).  
Muutoksenhausta valtion viranomaisen päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).  
Ruokaviraston 30 ja 31 §:n nojalla tekemiä päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

20.

## Laki

### kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain (1279/2009) 45 §, sellaisena kuin se on laissa 115/2013, seuraavasti

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

45 §

45 §

*Muutoksenhaku Eviran päätökseen*

***Muutoksenhaku Ruokaviraston päätökseen***

Tämän lain nojalla annettuun Eviran päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

*Ruokaviraston* päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään.

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa ja *muutoksenhausta markkinaoikeuden päätökseen* säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

## 21.

**Laki****tulvariskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 17, 18 ja 22 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

17 §

17 §

*Osallistuminen ja tiedottaminen*

*Osallistuminen ja tiedottaminen*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ehdotukseen merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi ja ehdotukseen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi sekä niiden tausta-asiakirjoihin ja varattava tilaisuus esittää mielipiteensä ehdotuksista kirjallisesti tai sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lisäksi tarvittavat lausunnot.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ehdotukseen merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi ja ehdotukseen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi sekä niiden tausta-asiakirjoihin ja varattava tilaisuus esittää mielipiteensä ehdotuksista kirjallisesti tai sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteiden esittämiseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lisäksi tarvittavat lausunnot.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus julkaisee kuulutuksen 1 momentissa tarkoitettujen ehdotusten nähtävillä pitämisestä alueen kuntien ilmoitustauluilla. Ehdotukset ja niiden tausta-asiakirjat pidetään tarpeellisilta osin nähtävillä alueen kunnissa ja julkaistaan sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa lisäksi ehdotuksesta tulvariskien hallintasuunnitelmaksi alueella yleisesti ilmestyvissä sanomalehdissä taikka muulla sopivaksi katsomallaan tavalla sekä järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteiden esittämiseen.

*Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa 1 momentissa tarkoitettut ehdotukset tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä.*

18 §

18 §

*Vesistö- ja meritulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksyminen*

*Vesistö- ja meritulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksyminen*

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelmat.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelmat.

*Voimassa oleva laki*

Päätös tulvariskien hallintasuunnitelmasta annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen asianomaisten tietoon, kun se on annettu.

Tulvariskien hallintasuunnitelmien hyväksymisestä toimitetaan tieto suunnitelmassa tarkoitettun vesistöalueen ja merenrannikon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka kuuluttaa hyväksymisestä toimialueensa kunnissa sekä ilmoittaa hyväksymisestä riittävällä tavalla sanomalehdissä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa tiedon suunnitelman hyväksymisestä kunnille ja niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu. Kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesistöalueen ja merenrannikon tulvariskien hallintasuunnitelma pidetään nähtävillä kunnassa.

## 22 §

*Muutoksenhaku*

Tulvariskien hallintasuunnitelman hyväksymistä koskevaan maa- ja metsätalousministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla *korkeimpaan* hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. *Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.* Ministeriön päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Valitusoikeus on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös saattaa vaikuttaa;
- 2) asianomaisella kunnalla, maakunnan liitolla ja alueen pelastustoimella;
- 3) yleistä etua valvovilla viranomaisilla;
- 4) sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön- tai luonnonsuojelun taikka vesivarojen käytön edistäminen ja jonka toiminta-alueita tulvariskien hallintasuunnitelma koskee.

Muutoksenhakuun hulevesitulvariskien hallintasuunnitelman hyväksymistä koskevaan kunnan päätökseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:ssä ja 191 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään muutoksenhausta

*Ehdotus*

*Maa- ja metsätalousministeriö toimittaa päätöksen hallintasuunnitelmien hyväksymisestä sähköisesti suunnitelmassa tarkoitettun vesistöalueen ja merenrannikon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.*

*Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Tieto kuulutuksesta on julkaistava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaisissa kunnissa. Kunnan ilmoituksesta säädetään kuntalain 108 §:ssä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lisäksi päätöksen sähköisesti niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu.*

## 22 §

*Muutoksenhaku*

Tulvariskien hallintasuunnitelman hyväksymistä koskevaan maa- ja metsätalousministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).* Ministeriön päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Valitusoikeus on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös saattaa vaikuttaa;
- 2) asianomaisella kunnalla, maakunnan liitolla ja alueen pelastustoimella;
- 3) yleistä etua valvovilla viranomaisilla;
- 4) sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön- tai luonnonsuojelun taikka vesivarojen käytön edistäminen ja jonka toiminta-alueita tulvariskien hallintasuunnitelma koskee.

Muutoksenhakuun hulevesitulvariskien hallintasuunnitelman hyväksymistä koskevaan kunnan päätökseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:ssä ja 191 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään muutoksenhausta

**HE 220/2020 vp**

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

ja valitusoikeudesta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen.

ja valitusoikeudesta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

22.

## Laki

### merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 33 §, sellaisena kun se on laissa 976/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

33 §

33 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

*Maa- ja metsätalousministeriön päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.*

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen rekisteristä poistamista sekä kalastuslisenssin keskeytystä ja peruutusta koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään muutoin Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskukset on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

23.

## Laki

### porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 115 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 115 §, sellaisena kuin se on laissa 84/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

115 §

115 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maaseutuviraston, Metsähallituksen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös päätöksen tehneelle viranomaiselle, jonka on viipymättä toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

*Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

24.

## Laki

### riistahallintolain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan riistahallintolain (158/2011) 31 §, sellaisena kuin se on laissa 92/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

31 §

31 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Suomen riistakeskuksen 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun ja oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Suomen riistakeskuksen 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen ja oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. *Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

25.

## Laki

### porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 14 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) 14 a §, sellaisena kuin se on laissa 86/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

14 a §

14 a §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Valtioneuvoston sekä maa- ja metsätalousministeriön 5 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Maaseutuviraston päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtioneuvoston sekä maa- ja metsätalousministeriön 5 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä *Ruokaviraston* päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen *haetaan* muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. *Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

26.

## Laki

### kasvinsuojeluaineista annetun lain 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 48 §, sellaisena kuin se on laissa 975/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

48 §

48 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Edellä 10 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon arvosteluun ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun levitysvälineen testausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Muuhun päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 38 ja 39 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Edellä 46 §:ssä tarkoitettua maksua koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Edellä 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Edellä 10 §:ssä tarkoitettuun tutkinnon hyväksymistä koskevaan päätökseen ja 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun levitysvälineen testausta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

Edellä 38 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

27.

## Laki

### kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 20 §, sellaisena  
kuin se on osaksi laissa 200/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

20 §

20 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Kalastusvakuutuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Jos samaa vahinkotapahtumaa koskeva asia on vireillä muussa valituselimestä tai tuomioistuimesta, oikaisuvaatimuksen käsittely on keskeytettävä, kunnes edellä tarkoitettu asia on ratkaistu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus ei estä kalastusvakuutuslaitoksen hyväksynnän peruuttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoa.

Kalastusvakuutuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Jos samaa vahinkotapahtumaa koskeva asia on vireillä muussa valituselimestä tai tuomioistuimesta, oikaisuvaatimuksen käsittely on keskeytettävä, kunnes edellä tarkoitettu asia on ratkaistu.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).* Kalastusvakuutuslaitoksen hyväksynnän peruuttamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

28.

**Laki****maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 90 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 90 §, sellaisena  
 kuin se on laeissa 1194/2013, 88/2014 ja 569/2014, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

90 §

90 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Maa- ja metsätalousministeriön, Luonnonvarakeskuksen, Elintarviketurvallisuusviraston, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tullin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa säädetään. Kunnan viranhaltijan ja toimielimen tekemää päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä elintarvikelain 74 §:ssä säädetään.

Maaseutuviraston tekemään muuhun kuin hallinnollisen pakon käyttöä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Maaseutuvirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Maaseutuviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen ja hallinnollisen pakon käyttöä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee hallinnollisen pakon käyttöä, takaisinperintää, seuraamusmaksun määräämistä tai valvontaa, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muuhun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muilta osin muutoksenhausta säädetään hallintolainkäyttölaissa.

*Tässä laissa tarkoitettuun muuhun kuin hallinnollisen pakon käyttöä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.*

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Muutoksenhausta kunnan viranhaltijan päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

*Muutoksenhausta Tullin päätökseen säädetään tullilaissa.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

29.

## Laki

## maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 54 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 54 §, sellaisena kuin se on laissa 76/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

54 §

54 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Kunnan viranomaisen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua 12 §:n mukaan toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Jos vaatimus koskee Ahvenanmaan maakunnan kunnan päätöstä, oikaisuvaatimus tehdään Ahvenanmaan valtiovirastolle.

Kunnan viranomaisen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua 12 §:n mukaan toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Jos vaatimus koskee Ahvenanmaan maakunnan kunnan päätöstä, oikaisuvaatimus tehdään Ahvenanmaan valtiovirastolle.

Maaseutuviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Ahvenanmaan valtioviraston hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

*Ruokaviraston*, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Ahvenanmaan valtioviraston hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Oikaisuvaatimukseen annettuun Maaseutuviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen, joka koskee porotalouden tuen myöntämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Ahvenanmaan valtioviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun *Ruokaviraston* sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen *haetaan* muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen, joka koskee porotalouden tuen myöntämistä tai takaisinperintää, *haetaan* muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Ahvenanmaan valtioviraston päätökseen *haetaan* muutosta valittamalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen. *Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden, Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen päätökseen, joka koskee tuen takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden ja Ahvenanmaan

**HE 220/2020 vp**

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

hallintotuomioistuimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

## 30.

## Laki

## puutavaran mittauksesta annetun lain 46 ja 51 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan puutavaran mittauksesta annetun lain (414/2013) 46 ja 51 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

46 §

46 §

*Muutoksenhaku virallisen mittaajan päätökseen*

*Muutoksenhaku virallisen mittaajan päätökseen*

Virallisen mittaajan päätökseen saa mittausosapuoli hakea muutosta valittamalla mittauslautakuntaan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Virallisen mittaajan päätökseen saa mittausosapuoli hakea muutosta valittamalla mittauslautakuntaan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)* säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Muutosta on haettava 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Muutosta on haettava 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Päätökseen sisältyvää virallista mittausta koskevaa määräystä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei mittauslautakunta toisin päättä.

Päätökseen sisältyvää virallista mittausta koskevaa määräystä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei mittauslautakunta toisin päättä.

51 §

51 §

*Muutoksenhaku mittauslautakunnan päätökseen*

*Muutoksenhaku mittauslautakunnan päätökseen*

Mittauslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä mittaus on tehty. Hallinto-oikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Mittauslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä mittaus on tehty. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään*.

Mittauslautakunta voi määrätä, että sen päätöstä on noudatettava hallinto-oikeuteen tehtävästä valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Mittauslautakunta voi määrätä, että sen päätöstä on noudatettava hallinto-oikeuteen tehtävästä valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

**HE 220/2020 vp**

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

31.

**Laki**

**tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 56 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) 56 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

56 §

56 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Viranomaisen ja hankelupalautakunnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Edellä 54 §:ssä tarkoitettua maksua koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tämän lain nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Valitus tämän lain nojalla tehdystä päätöksestä, joka koskee eläinten hyvinvointia, on käsiteltävä kiireellisenä.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.*

Tämän lain nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Valitus tämän lain nojalla tehdystä päätöksestä, joka koskee eläinten hyvinvointia, on käsiteltävä kiireellisenä.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

32.

**Laki****metsätuhojen torjunnasta annetun lain 27 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) 27 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

27 §

27 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Suomen metsäkeskuksen 24 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä pääosa kyseessä olevasta alueesta sijaitsee. Muutoksen hakemisesta säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Jos Suomen metsäkeskuksen määrittämien toimenpiteiden suorittamista ei voida lykätä, Suomen metsäkeskus voi määrätä, että valituksenalaista päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Maa- ja metsätalousministeriön 9 §:n 1 momentin nojalla tekemässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, Suomen metsäkeskuksella on oikeus valittaa Maaseutuviraston ja hallinto-oikeuden tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos Maaseutuviraston päätös poikkeaa Suomen metsäkeskuksen esityksestä tai jos hallinto-oikeus on muuttanut Suomen metsäkeskuksen taikka Maaseutuviraston päätöstä tai kumonnut sen.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), jollei tässä pykälässä toisin säädetä.*

Maa- ja metsätalousministeriön 9 §:n 1 momentin nojalla tekemässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

Jos Suomen metsäkeskuksen määrittämien toimenpiteiden suorittamista ei voida lykätä, Suomen metsäkeskus voi määrätä, että valituksenalaista päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

*Suomen metsäkeskuksella on oikeus valittaa Ruokaviraston tämän lain nojalla tekemästä päätöksestä, jos Ruokaviraston päätös poikkeaa metsäkeskuksen esityksestä. Suomen metsäkeskuksella on myös oikeus hakea valitushupaa hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut Ruokaviraston päätöstä tai kumonnut sen.*

**HE 220/2020 vp**

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

33.

## Laki

### maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetun lain (27/2014) 20 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

20 §

20 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maa- ja metsätalousministeriön päätökseen asiassa, joka koskee paikallisen toimintaryhmän ja maaseudun innovaatioryhmän hyväksymistä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

34.

## Laki

### maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 69 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 69 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

69 §

69 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maaseutuviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen haetaan muutosta. Viranomaisen on toimitettava valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa muutoksenhakuviranomaiselle.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain mukaiseen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

*Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

35.

## Laki

### eläinjalostustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eläinjalostustoiminnasta annetun lain (319/2014) 21 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

21 §

21 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Elintarviketurvallisuusviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee 14 tai 15 §:ssä tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen muussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Elintarviketurvallisuusviraston maksua koskevan päätöksen muutoksenhausta säädetään valtion maksuperustelain 11 b §:ssä.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

36.

## Laki

### eläinten lääkitsemisestä annetun lain 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 49 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

49 §

49 §

*Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen*

*Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen*

Tämän lain tai tällä lailla täytäntöön pantavan Euroopan unionin säädöksen nojalla annettuun aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämän lain 41, 43 ja 44 §:n nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Tämän lain 41, 43 ja 44 §:n nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

37.

## Laki

### **Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 39 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1093/2014) 39 §, sellaisena kun se on osaksi laissa 1632/2015, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

39 §

39 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maa- ja metsätalousministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kehittämis- ja hallintokeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

38.

## Laki

### yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 71 §, sellaisena kun se on laissa 1017/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

71 §

71 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Tämän lain 8 ja 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan *moottoritehon varmentamista ja moottoritehon mittaamista* koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ruokavirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen tämän lain nojalla antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

Tämän lain 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon mittaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), jollei muualla tässä laissa toisin säädetä.*

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

· · ·

\_\_\_\_\_

39.

**Laki****luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain (294/2015) 37 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

37 §

37 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Asiakirjaselvityksestä saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä valvontaviranomaiselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun valvontaviranomaisen tämän lain nojalla tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tullin tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa (1466/1994) säädetään.

*Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee yksityisen tuotantoehdon hyväksymisen peruuttamista ja 32 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräaikaista kaupan pitämisen kieltoa, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Jos tämän lain ja 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tehtävä päätös tai kielto on luonteeltaan sellainen, että se on pantava viivytyksettä täytäntöön, siinä voidaan määrätä, että sitä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Asiakirjaselvityksestä saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen valvontaviranomaisen tämän lain nojalla tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tekemään päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Muutoksenhausta Tullin päätökseen säädetään tullilaissa (304/2016).

Jos tämän lain tai 1 §:ssä mainitun Euroopan unionin lainsäädännön nojalla tehtävä päätös tai kielto on luonteeltaan sellainen, että se on pantava viivytyksettä täytäntöön, siinä voidaan määrätä, että sitä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

40.

## Laki

### kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) 46 §, sellaisena kuin se on laissa 14/2019, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

46 §

46 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan valtionavustuslain muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Oikaisuvaatimus metsäkeskuksen päätöksestä tehdään metsäkeskukselle. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun metsäkeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Takaisinperintää, sopimuksen purkamista ja irtisanomista sekä asiamiehelle määrättyä väliaikaista kieltoa koskevassa asiassa muutosta haetaan kuitenkin valittamalla hallinto-oikeuteen ilman oikaisuvaatimusmenettelyä.

Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka hallinto-oikeuden tuomiopiirissä pääosa kyseessä olevasta metsätalousmaasta sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan valtionavustuslain muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Takaisinperintää, sopimuksen purkamista ja irtisanomista sekä asiamiehelle määrättyä väliaikaista kieltoa koskevassa asiassa muutosta haetaan kuitenkin valittamalla hallinto-oikeuteen ilman oikaisuvaatimusmenettelyä.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

41.

## Laki

### eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 73 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 73 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

73 §

73 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Tämän lain ja sivutuoteasetuksen sekä täytäntöönpanoasetuksen nojalla annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai toimijan kotipaikan perusteella.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 10 luvussa tarkoitettua päätöstä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen muussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain ja sivutuoteasetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen tämän lain ja sivutuoteasetuksen sekä täytäntöönpanoasetuksen nojalla annettuun päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Muutoksenhaussa kunnaneläinlääkärin päätökseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Tämän lain, sivutuoteasetuksen tai täytäntöönpanoasetuksen nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

42.

## Laki

### Metsähallituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) 22 ja 23 §, sekä  
muutetaan 21 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

22 §

(kumotaan)

*Muutoksenhaku yksittäiseen lupapäätökseen*

*Edellä 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuun yksittäistä lupaa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Metsähallitukselta siten kuin hallintolaissa säädetään.*

*Oikaisuvaatimukseen annettuun Metsähallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.*

*Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

*Edellä 1 momentissa tarkoitettu yksittäistä lupaa koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.*

23 §

(kumotaan)

*Toimivaltainen hallinto-oikeus*

*Toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen kohteena oleva alue tai sen pääosa sijaitsee. Ellei tätä perustetta voida käyttää, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä valittajalla on kotipaikka.*

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

21 §

21 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Muutoksenhausta luonnonsuojelulain nojalla tehtyyn Metsähallituksen päätökseen säädetään mainitussa laissa.

Muuhun kuin 1 momentissa tai 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuun yksittäistä lupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Muutoksenhausta luonnonsuojelulain nojalla tehtyyn Metsähallituksen päätökseen säädetään mainitussa laissa.

*Edellä 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuun yksittäistä lupaa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Metsähallitukselta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa.*

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), ellei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä.*

*Toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen kohteena oleva alue tai sen enin osa sijaitsee. Ellei tätä perustetta voida käyttää, toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti.*

*Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

43.

**Laki****erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* erillisten vesijättöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä annetun lain (373/2016) 2 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Erillisen vesijätön omistusoikeuksien selvittäminen**Erillisen vesijätön omistusoikeuksien selvittäminen*

Maanmittauslaitos selvittää viran puolesta erillisten vesijättöjen omistusoikeudet kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 11 luvun mukaisessa kiinteistönmäärityksessä. Kiinteistönmääritystä saa myös hakea se, jonka saantomies on saanut erillisen vesijätön tämän lain 1 §:ssä säädetyllä tavalla taikka joka hallitsee vesijättöä omistajana.

Maanmittauslaitoksen on yleistiedoksiannontona hallintolain (434/2003) 62 §:ää noudattaen kutsuttava sitä, joka katsoo olevansa kiinteistönmäärityksen kohdealueella erillisen vesijätön omistaja, esittämään selvityksen omistusoikeudestaan erilliseen vesijättöön kuuden kuukauden kuluessa kuulutuksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Toimituksen tiedottamisesta säädetään lisäksi kiinteistönmuodostamislain 168 ja 169 §:ssä.

Omistusoikeudesta syntyneeseen riitaan sovelletaan kiinteistönmuodostamislain 184 §:ää.

Maanmittauslaitos selvittää viran puolesta erillisten vesijättöjen omistusoikeudet kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 11 luvun mukaisessa kiinteistönmäärityksessä. Kiinteistönmääritystä saa myös hakea se, jonka saantomies on saanut erillisen vesijätön tämän lain 1 §:ssä säädetyllä tavalla taikka joka hallitsee vesijättöä omistajana.

Maanmittauslaitoksen on yleistiedoksiannontona kutsuttava sitä, joka katsoo olevansa kiinteistönmäärityksen kohdealueella erillisen vesijätön omistaja, esittämään selvitys omistusoikeudestaan erilliseen vesijättöön kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kutsun tiedoksisäännön katsotaan tapahtuneen. Yleistiedoksiannosta säädetään hallintolain (434/2003) 62 §:ssä. Toimituksen tiedottamisesta säädetään lisäksi kiinteistönmuodostamislain 168 ja 169 §:ssä.

Omistusoikeudesta syntyneeseen riitaan sovelletaan kiinteistönmuodostamislain 184 §:ää.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

44.

## Laki

### **Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 48 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) 48 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

48 §

48 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Maa- ja metsätalousministeriön sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Turun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain mukaisen päätöksen tehneellä viranomaisella on valitusoikeus Turun hallinto-oikeuden päätöksestä, jos hallinto-oikeus on muuttanut viranomaisen päätöstä tai kumonnut sen.

Tämän lain 12 §:n 3 momentin, 15 §:n 1 momentin, 17 §:n 1 momentin, 20 §:n 1—4 momentin, 21 §:n sekä 24 §:n 2 momentin nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen.

*Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

Tämän lain 12 §:n 3 momentin, 15 §:n 1 momentin, 17 §:n 1 momentin, 20 §:n 1—4 momentin, 21 §:n sekä 24 §:n 2 momentin nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_

45.

## Laki

### muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta annetun lain (445/2019) 13 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

13 §

13 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Ruokaviraston 12 §:n nojalla tekemään kieltoon tai määräykseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ruokaviraston 12 §:n nojalla tekemään kieltoon tai määräykseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

46.

## Laki

### siemenlain 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan siemenlain (600/2019) 44 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

44 §

44 §

*Muutoksenhaku*

*Muutoksenhaku*

Ruokaviraston päätökseen sekä päätökseen, jonka kasvilajikelautakunta on antanut lajikkeen hyväksymistä koskevaan hakemukseen, saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiiriin päätös olennaisimmin liittyy joko alueen sijainnin tai elinkeinonharjoittajan kotipaikan perusteella.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Edellä 36 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista markkinointikieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

*Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

*Muutoksenhaussa päätökseen, jonka kasvilajikelautakunta on antanut lajikkeen hyväksymistä koskevaan hakemukseen, sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.*

Edellä 36 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista markkinointikieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

\_\_\_\_\_

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20*

..

\_\_\_\_\_